

S P R A W O Z D A N I E

Z DZIAŁALNOŚCI

OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

W KOŚCIANIE

ORAZ

Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU

WSPIERANIA RODZINY

ZA 2023 ROK

PREZENTACJA POTRZEB

Kościan, dnia 27 kwietnia 2024 r.

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWY PRAWNE.	3
II. ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.	4
1. Zadania własne:	4
2. Zadania zlecone:	5
III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA.	5
IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2021 R.	7
1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2023 r. (art. 15 pkt 4).	7
2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2021 dla Gminy Miejskiej Kościan (art. 16 a ust.1).	8
3. Realizacja zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych i praca socjalna (art. 15 pkt 2 i 5).	9
4. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń (art. 15 pkt 1 i art. 17 ust. 1 pkt 3-6).	11
5. Kierowanie do domów pomocy społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy (art. 17 ust. 1 pkt 16, art. 54 ust.1).	12
6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne (art. 17 ust. 1 pkt 20).	13
7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych (art. 17 ust. 1 pkt 11 i art. 50).	13
V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.	15
1. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego: ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA W KOŚCIANIE (Świetlica).	15
2. Wspieranie rodziny w funkcji opiekuńczo – wychowawczej: ASYSTENCI RODZINY.	16
3. Świadczenie pomocy rodzinie w ramach Klubu Integracji Społecznej (KIS).	17
4. Świadczenie pomocy w ramach Lokalnego Centrum Wolontariatu (LCW).	18
5. Organizowanie poradnictwa specjalistycznego w ramach Zespołu Doradztwa Rodzinnego (ZDR).	18
6. Zapobieganie zjawisku niedożywienia w rodzinach; realizacja Programu pn. „Posiłek w szkole i w domu”	19
7. Finansowanie kosztów systemu pieczy zastępczej.	20
8. Wspieranie w ramach zadania pn. „Kościański Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży”	21
VI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH; SYSTEM ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO RODZINY.	21
1. Realizacja świadczenia wychowawczego „Program Rodzina 500 +”	21
2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.	22
3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów.	23
4. Realizacja zadań wynikających z Karty Dużej Rodziny.	24
5. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.	24
VII. REALIZACJA „PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2019-2021”.	25
VIII. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POLITYKI SPOŁECZNEJ.	31
1. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	31
2. Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej	32
3. Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności.	40
4. Łagodzenie skutków zimy; Program „Akcja zima”.	42
5. Pozyskiwanie i dystrybucja darów.	42
6. Realizacja zadań wynikających z programu „Czyste powietrze”	43
7. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami wynikającymi ze wzrostu cen energii, gazu i innych źródeł ogrzewania.	43
IX. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW.	45
X. REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z POMOCĄ OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA.	48
XI. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W KOŚCIANIE WEDŁUG ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.	50
XII. REALIZACJA CELÓW „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016-2025” ORAZ ZADAŃ PREZENTOWANYCH W RAMACH POTRZEB POMOCY SPOŁECZNEJ.	52
XIII. PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.	53

I. PODSTAWY PRAWNE.

1. Podstawowymi aktami prawnymi, w oparciu o które Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie (OPS) realizował zadania merytoryczne, były następujące ustawy oraz przepisy wydane do ich wykonania:
 - 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.),
 - 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz. 2151 ze zm.),
 - 3) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123 t.j.),
 - 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.),
 - 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz.1249 ze zm.),
 - 6) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1335 ze zm.),
 - 7) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.),
 - 8) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 t.j.),
 - 9) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r., poz. 2230 t.j.),
 - 10) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2023 r., poz. 810 t.j.),
 - 11) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 t.j.),
 - 12) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r., poz. 735 t.j.),
 - 13) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 t.j.),
 - 14) ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. , poz. 1385 ze zm.),
 - 15) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2022, poz.2556 ze zm.),
 - 16) ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. 2023, poz.103 ze zm.).
2. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowano również w oparciu o następujące podstawy prawne:
 - 1) statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, przyjęty uchwałą nr XVIII/200/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie ze zm.,
 - 2) uchwała nr XL/484/22 Rady Miejskiej Kościana z dnia 28 października 2021 r.w sprawie Programu współpracy Gminy Miejskiej Kościan z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2023,

- 3) uchwała nr XXXII/408/22 Rady Miejskiej Kościana z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 – 2025,
- 4) uchwała nr XII/136/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”,
- 5) uchwała nr XII/135/16 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”,
- 6) uchwała nr XI/126/19 Rady Miejskiej Kościana z dnia 21 listopada 2019. r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kościan na lata 2020-2024,
- 7) uchwała Nr XXVII/338/21 Rady Miejskiej Kościana z dnia 28 października 2021 r. w sprawie „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2022-2024”,
- 8) uchwała nr XX/206/04 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie współdziałania miasta Kościana z jednostkami samorządu terytorialnego innymi organizacjami w aktywnych formach walki z bezrobociem (ze zm.).

II. ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.

1. Zadania własne:

- 1) sporządzenie oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2022 dla Gminy Miejskiej Kościan (ocena dokonywana jest za rok poprzedni),
- 2) prowadzenie diagnostyki osób, rodzin i środowisk,
- 3) prowadzenie pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa, prewencji, w tym działań wspierających i korekcyjnych,
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych i okresowych,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, w tym zasiłków celowych specjalnych na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych np.:
 - a) na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych,
 - b) na pokrycie wydatków związanych z wypłatą świadczeń zdrowotnych osobom nieposiadającym ubezpieczenia, w tym osobom bezdomnym,
 - c) na zakup żywności, lekarstw, odzieży, opału itp.,
- 6) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych oraz kierowanie do domów pomocy społecznej,
- 7) prowadzenie placówki opiekuńczo-specjalistycznej wsparcia dziennego; Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 8) prowadzenie spraw związanych z wypłatą dodatków mieszkaniowych,
- 9) organizowanie wsparcia w Klubie Integracji Społecznej,
- 10) aktywizacja społeczności lokalnej w ramach Lokalnego Centrum Wolontariatu (LCW) i Klubu Wolontariusza.

2. Zadania zlecone:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 2) realizacja zadań z zakresu świadczeń rodzinnych,
- 3) prowadzenie postępowania wobec osób uprawnionych do alimentów; obsługa Funduszu Alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- 4) prowadzenie spraw związanych z pomocą materialną dla uczniów,
- 5) przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego,
- 6) realizacja zadań związanych z dodatkami osłonowymi i grzewczymi,
- 7) prowadzenie postępowania w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 8) realizacja zadań wynikających z Karty Dużej Rodziny,
- 9) realizacja zadań z zakresu usuwania skutków klęsk żywiołowych,
- 10) prowadzenie postępowań w sprawach dochodu na potrzeby Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 11) realizacja pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA.

Zadania z zakresu pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego oraz projekty i programy specjalne realizowano w następujących, wyspecjalizowanych działach OPS:

1. **Dział Pomocy Środowiskowej**, w tym:
 - 1) Sekcja Pomocy Społecznej,
 - 2) Sekcja Usług Opiekuńczych,
 - 3) Sekcja Asystentów Rodziny,
 - 4) Zespół Doradztwa Rodzinnego.
2. **Dział Realizacji Świadczeń**, w tym:
 - 1) Sekcja Świadczeń Społecznych,
 - 2) Sekcja Dodatków Mieszkaniowych i Dodatku Energetycznego,
 - 3) Sekcja Pomocy Materialnej dla Uczniów.
3. **Dział Zabezpieczenia Społecznego**, w tym:
 - 1) Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego,
 - 2) Sekcja Wspierania Rodziny.
4. **Dział Aktywności Lokalnej**, w tym:
 - 1) Świetlica Socjoterapeutyczna,
 - 2) Klub Integracji Społecznej,
 - 3) Lokalne Centrum Wolontariatu.
5. **Dział Organizacyjny**, w tym:
 - 1) Sekcja Spraw Kadrowo-Płacowych,
 - 2) Sekcja Administracyjno-Gospodarcza.
6. **Dział Ekonomiczno-Finansowy.**

Strukturę zatrudnienia oraz średnie wynagrodzenie pracowników prowadzących pracę socjalną i obsługę klientów Ośrodka w 2023 r. ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2022.	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2023.	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Zatrudnienie ogółem w osobach	55	54	98,2
2.	Zatrudnienie w przeliczeniu na etaty, w tym:	53,5	53,0	99,1
	1) Dział Pomocy Środowiskowej,	18,25	18	98,6
	2) Dział Realizacji Świadczeń,	5	5	100,00
	3) Dział Zabezpieczenia Społecznego	5	6	120,0
	4) Dział Organizacyjny,	9,75	9,5	97,4
	5) Dział Aktywności Lokalnej,	6	6	100,0
	6) Dział Ekonomiczno-Finansowy,	6	5	83,3
	7) Dyrekcja i stanowiska samodzielne.	3,5	3,5	100,0
3.	Średnie wynagrodzenie miesięczne pracowników(brutto, bez jednorazowych wypłat)	Wg stanu na 31.12.2022	Wg stanu na 31.12.2023	Dynamika w %
	O g ó ł e m, w tym:	4.688,76	5.212,85	111,18
	1) pracownicy obsługi merytorycznej (pracownicy socjalni, opiekunki środowiskowe, asystenci rodziny, pracownicy DAL),	4.547,27	4.871,94	107,14
	2) pracownicy administracyjni (kierownictwo, pracownicy księgowości, pracownicy zadań zleconych np. programu „500 +”)	4.936,86	5.580,49	113,00

Zatrudnienie wg stanu na 31 grudnia 2023 r. uległo zmniejszeniu w porównaniu z rokiem 2022. Zmianie uległa struktura zatrudnienia w poszczególnych działach, co wynikało z potrzeby dostosowania organizacji Ośrodka do potrzeb i zakresu realizowanych zadań. Szczegółowy przebieg zmian kadrowych przedstawiał się następująco:

- rozwiązanie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony (porozumienie stron na wniosek pracownika) 1 osoba,
- rozwiązanie stosunku pracy z uwagi na przejście na emeryturę 3 osoby,
- nawiązanie stosunku pracy 2 osoby,
- nawiązanie stosunku pracy (zastępstwo) 1 osoba.

Wzrost średniego miesięcznego wynagrodzenia pracowników spowodowany był:

- waloryzacją wynagrodzeń średnio o 500,00 zł,
- wzrostem dodatku za wieloletnią pracę, tzw. „stażowego”,

- wypłatą dodatków specjalnych z tytułu realizacji dodatkowych zadań, finansowanych z środków zleconych:
"Korpus Wsparcia Seniora",
Fundusz Pomocy "300" Ukraina,
Fundusz Pomocy "40" Ukraina,
Warsztat Kariery.

IV. **REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2023 R.**

1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2022 r. (art. 15 pkt 4).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie prowadził stały monitoring środowiskowy, na podstawie którego identyfikowano osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, związanych z ubóstwem, bezrobociem, chorobą, niepełnosprawnością i innymi dysfunkcjami społecznymi.

Diagnozowanie problemów społecznych oraz analiza struktury świadczeń udzielanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie, pozwoliły:

- rozpoznać obszary zagrożone kryzysem społecznym,
- wskazać przyczyny, dla których określone środowiska zwracały się o pomoc socjalną,
- określić zapotrzebowanie na świadczenia socjalne.

Sytuację w tym zakresie ilustruje tabela, wskazująca powody, dla których w 2023 r. przyznana została pomoc socjalna.

Lp.	Rodzaj dysfunkcji	Liczba rodzin korzystających z pomocy		
		2022 rok	2023 rok	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ubóstwo.	171	166	97,08
2.	Bezdomność.	21	26	123,81
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa.	58	48	82,76
4.	Bezrobocie.	99	118	119,19
5.	Niepełnosprawność.	209	229	109,57
6.	Długotrwała choroba.	306	322	105,23
7.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	98	95	96,94
	- rodziny niepełne,	68	65	95,59
	- rodziny wielodzietne.	39	41	105,13
8.	Przemoc w rodzinie.	3	6	200
9.	Alkoholizm.	56	51	91,07
10.	Narkomania.	1	3	300
11.	Trudności w przystosowaniu społecznym po opuszczeniu zakładu karnego.	5	5	100
12.	Sytuacje kryzysowe (np. umieszczenie w ośrodku).	2	1	50
	Liczba rodzin objęta wsparciem w ramach pomocy społecznej	2022 rok	2023 rok	Dynamika w %

		450	468	104
--	--	-----	-----	-----

Analiza struktury świadczeń, dokonana wg kryterium dysfunkcyjności wykazała, że powody, dla których udzielona została pomoc na przestrzeni ostatnich dwóch lat, nie uległy istotnym zmianom. Jednakże odnotowano wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Szczególnym zainteresowaniem cieszyła się pomoc klientów niepieniężnymi formami wsparcia, w tym pracą z rodziną, poradnictwem specjalistycznym, wolontariatem, pomocą w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinach, wsparciem kierowanym do seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów, a także w wspieraniu kompetencji wychowawczych itp.

Pewne zmiany w strukturze świadczeń wynikają ze złożoności życia społecznego, w którym niekorzystne zjawiska (dysfunkcje) występują najczęściej jednocześnie (np. bezrobocie i bezdomność, uzależnienia i przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawcza itp.), a także struktury wieku mieszkańców Gminy Miejskiej Kościan. Stąd, udzielając wsparcia wskazywano na powód ważący w danym środowisku, co podwyższało jedne wskaźniki, a obniżało inne.

W oparciu o badania przeprowadzone w Ośrodku sporządzono plan potrzeb społecznych o charakterze materialnym i niematerialnym, stanowiący podstawę do:

- określenia kierunków działań w zakresie prowadzonej pracy socjalnej i realizacji usług społecznych,
- sporządzenia planu finansowego, uwzględniającego wysokość środków na pomoc przewidzianą w ustawie o pomocy społecznej,
- określenia wysokości dotacji na realizację zadań własnych i zleconych.

2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2022 dla Gminy Miejskiej Kościan (art. 16 a ust.1).

W 2023 r., zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przygotowano ocenę zasobów pomocy społecznej za 2022 r. (ocena dokonywana jest za rok poprzedni). W oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej sporządzono ocenę, która dotyczyła m.in.:

- osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- rodzaju problemów i ich rozkładu ilościowego,
- infrastruktury, kadry, organizacji pozarządowych,
- nakładów finansowych na zadania pomocy społecznej bez względu na podmioty realizujące i finansujące.

Na podstawie art. 16 a ust. 4, Ocena za rok 2022 wraz z rekomendacjami przedłożona została Radzie Miejskiej Kościana na sesji w dniu 31maja 2023. Dokument stanowił podstawę do:

- zaprezentowania w sprawozdaniu za rok 2022 potrzeb w zakresie pomocy społecznej (zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej),
- planowania budżetu na rok następny.

3. Realizacja zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych i praca socjalna (art. 15 pkt 2 i 5).

Realizując zadania w zakresie diagnozowania rodzin i środowisk oraz prowadzenia pracy socjalnej podejmowano następujące działania:

- 1) **przeprowadzano analizę i ocenę zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.** Badania wykonywano w formie wywiadów środowiskowych, stanowiących podstawę do podjęcia decyzji o przyznaniu lub odmowie świadczeń.

Sytuacja w tym zakresie przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Dynamika %
1.	2	3	4	5 (4:3)
1.	Liczba przyjętych wniosków.	1 971	2 030	103
2.	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	1 762	1 608	91,3
3.	Liczba wydanych decyzji, w tym:	2 021	2 127	105,2
	- przyznające świadczenie,	1 700	1 875	110,3
	- odmowne,	18	25	138,9
	- pozostałe.	303	227	74,9
4.	Liczba wywiadów przeprowadzona przez jednego pracownika socjalnego.	147	146	99,3

W 2023 r. odnotowano wzrost liczby wniosków o świadczenia z pomocy społecznej, a także decyzji przyznających pomoc. Powodem tego stanu rzeczy są rosnące koszty utrzymania mieszkań, cen żywności i leków. Obserwuje się zjawisko tzw. „ukrytego ubóstwa”, kiedy to osoby i rodziny nie spełniają kryteriów dochodowych uprawniających do pomocy finansowej, a posiadane środki nie wystarczają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb. Liczba wywiadów środowiskowych utrzymuje się na stałym poziomie, ponieważ w związku z innymi zadaniami realizowanymi przez pracowników socjalnych (wojna w Ukrainie, realizowanie procedury Niebieskiej Karty), wydłużono okres przyznania świadczeń na podstawie jednego wniosku.

W celu realizacji pracy socjalnej na terenie miasta Kościana zatrudnionych pozostaje 12 pracowników socjalnych w 12 rejonach obejmujących wszystkie osiedla i ulice miasta. Z uwagi na długotrwałą absencję realnie pracę świadczyło 11 pracowników socjalnych. Ogłaszane nabory na zastępstwo nie skutkowały zatrudnieniem. Zgodnie ze standardami, określonymi w ustawie o pomocy społecznej (art. 110 ust. 11) „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny na nie więcej niż 50 rodzin”. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie spełnia standardy ustawowe.

- 2) **udzielano pomocy w rozwiązywaniu spraw osób w trudnej sytuacji życiowej.** Celem pracy socjalnej w środowisku była poprawa funkcjonowania osób i rodzin; rozwijanie ich aktywności i wzmacnianie samodzielności życiowej, a w konsekwencji uniezależnienie podopiecznych od świadczeń Ośrodka.
- 3) **działania podejmowane przez pracowników socjalnych ilustruje poniższa tabela.**

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Dynamika w %
		Liczba osób		
1	2	3	4	5
1.	Poradnictwo, (psychologiczne, prawne).	677	641	94,68
2.	Interwencja kryzysowa, w tym: umieszczenie matki z dzieckiem w ośrodku interwencji, wystąpienie do sądu o ograniczenie praw rodzicielskich, kierowanie osoby zagrożonej do dps, itp.	86	85	98,84
3.	Praca socjalna, w tym: podpisywanie kontraktów socjalnych, mobilizujących klientów np.: do podjęcia leczenia odwykowego, uregulowania sytuacji mieszkaniowej, współpracy z psychologiem, itp.	811	855	105,42

W ramach poradnictwa oraz pracy socjalnej, nakierowanej na profilaktykę, wskazywano klientom sposób rozwiązywania problemów, przy użyciu własnych zasobów i możliwości.

- 4) **pobudzano aktywność społeczną osób i rodzin, inicjując różnorodne formy pomocy,** w tym:
- a) organizowano system doręczania korespondencji miejscowej przez klientów korzystających z pomocy społecznej (pozostających w trudnej sytuacji finansowej). Program realizowano w ramach prac społecznie użytecznych, dofinansowywanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Ta forma aktywizacji objęła 14 osób,
 - b) kontynuowano dodatkowe formy wsparcia i aktywizacji społeczno-zawodowej poprzez działalność Klubu Integracji Społecznej. Szczegółowe informacje w tym zakresie zamieszczono w dziale VIII.2) – „Realizacja innych zadań polityki społecznej. Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej”,
 - c) współpracowano z Miejską Komisją ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, w ramach której m.in. kontaktowano środowiska zagrożone z poradnią odwykową i uzgadniano formy pomocy rodzinom dotkniętym chorobą alkoholową,
 - d) współpracowano z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia zjawisk niekorzystnych społecznie, w tym z: kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, Strażą Miejską, policją, itp.

4. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń (art. 15 pkt 1 i art. 17 ust. 1 pkt 3-6).

Świadczenia pieniężne wypłacano klientom Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie po spełnieniu warunków określonych w ustawie o pomocy społecznej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej), tj.

- miesięcznego kryterium dochodowego, które wynosiło:
 - ✓ dla osoby samotnie gospodarującej 776,00 zł,
 - ✓ dla osoby w rodzinie 600,00 zł.
- kryterium dysfunkcyjności (tabela str. 7)

Świadczenia wypłacano w formie:

1) zasiłku okresowego przyznawanego w szczególności w przypadku wystąpienia dysfunkcji społecznej, związanej z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem oraz możliwością nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (np. renty). W 2023 r. zasiłek okresowy przyznano 98 rodzinom, udzielając 362 świadczeń na okres od 1 do 3 miesięcy. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 334,40 zł miesięcznie (w 2022 r. – 331,90 zł). Ogólna kwota wydatków z tego tytułu wyniosła **121.171,00 zł**, tj. o 6.619,00 zł mniej, aniżeli w roku 2022. Świadczenie sfinansowano w 99,0 % z dotacji celowej budżetu Wojewody Wielkopolskiego.

Struktura zasiłków okresowych wg kryterium dysfunkcyjności:

a) bezrobocie	51 rodzin,
b) długotrwała choroba	19 rodzin,
c) niepełnosprawność	32 rodziny,
d) inne (np. potrzeba ochrony macierzyństwa, wielodzietność, itp.)	5 rodzin,
e) możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	4 rodziny.

2) zasiłku celowego, przyznawanego w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, w szczególności:

- a) na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków, opału, odzieży,
- b) na pokrycie kosztów drobnych remontów, napraw, wyposażenia mieszkania, itp.,

W 2023 r. zasiłek celowy przyznano 191 rodzinom na ogólną kwotę 66.942,00 zł., tj. o 21.821,00 zł więcej, aniżeli w roku 2022. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 350,48 zł i wahała się od 30,00 zł do 1800,00 zł w przypadku jednej rodziny.

3) zasiłku celowego specjalnego, przyznawanego w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli dochód w rodzinie nieznacznie przekraczał kryterium dochodowe, a okoliczności uzasadniały przyznanie świadczeń. W 2023 r. przyznano zasiłek celowy specjalny 54 rodzinom na kwotę 32.177,00 zł tj. o 17.835,00 zł więcej, aniżeli w roku 2022. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 595,87 zł.

4) zasiłku stałego, przyznawanego osobie pełnoletniej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Zasiłek stały ustalany jest w wysokości różnicy między kryterium

dochodowym, a posiadanym dochodem netto, nie więcej niż 719,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30,00 zł.

W 2023 r. przyznano zasiłek stały 85 osobom (o 2 mniej aniżeli w 2022 r.). Wypłacono 768 świadczeń (o 80 mniej aniżeli w 2022 r.) na kwotę **485.075,36 zł**, tj. o 52.106,98 zł mniej, aniżeli w 2022 r. Średnia wysokość przyznanego zasiłku wyniosła 567,00 zł. Wypłata zasiłków stałych, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, może być sfinansowana ze środków budżetu państwa do wysokości 100 %. W 2023 r. dotacja przekazana na ten cel wyniosła 434.356,36 zł i stanowiła 99,83 % poniesionych wydatków.

5. Kierowanie do domów pomocy społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy (art. 17 ust. 1 pkt 16, art. 54 ust.1).

- 1) zgodnie z art. 54 ustawy o pomocy społecznej do domu pomocy społecznej kieruje się osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

W 2023 r. w domach pomocy społecznej przebywały 22 osoby, w tym 5 osób skierowanych na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego. Ośrodek ponosił odpłatność za pobyt 21 osób. Jedna osoba finansowała w pełni pobyt w DPS ze środków własnych i rodziny. Gmina wносиła opłatę zastępczą, która została w całości zrefundowana przez rodzinę.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą:

- a) mieszkaniac domu – nie więcej niż 70 % swojego dochodu,
 - b) małżonek, zstępni przed wstępnymi – jeżeli ich dochód na osobę jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego,
 - c) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy, a opłatami wnoszonymi przez ww. osoby,
- 2) średni koszt utrzymania w domach pomocy społecznej, do których kierowano podopiecznych wynosił 5.362,30 zł miesięcznie,
 - 3) wydatki, poniesione z tytułu pobytu mieszkańców miasta Kościana w DPS w 2023 r. wyniosły **804.086,28 zł** i były wyższe od wydatków poniesionych w 2022 r. o 114.805,12 zł (dynamika 116,65 %). Przyczyną zwiększenia wydatków był wzrost cen za utrzymanie jednego miejsca w domach pomocy społecznej.

Rok	2020	2021	2022	2023	Dynamika w %
1	2	3	4	5	6 (5:2)
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca wg stawek organów prowadzących w zł	3.920,00	4277,58	4537,10	5.362,30	136,79
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca ponoszony przez Gminę Miejską Kościan w zł	3.815,00	4.050,00	4550,00	5.370,00	140,76

6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne (art.17 ust.1 pkt 20).

- 1) składki na ubezpieczenie zdrowotne przysługiwały osobom, pobierającym zasiłek stały i świadczenia opiekuńcze, którzy nie podlegali ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu,
- 2) w 2023 r. opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu:
 - zasiłku stałego 82 osobom na kwotę 39.632,15 zł,
 - świadczenia opiekuńczego 117 osobom na kwotę 264.906,91 zł,
- 3) kwota odprowadzonych składek wyniosła 304.534,07 zł i była wyższa od składek opłaconych w 2022 r. o 50.927,11 zł.

Powodem wzrostu było zwiększenie o 26,44 % wypłat z tytułu świadczenia pielęgnacyjnego.

7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych (art. 17 ust. 1 pkt 11 i art. 50).

Realizując zadania określone w art. 50 ustawy o pomocy społecznej, Ośrodek organizował i świadczył usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób starszych, chorych, niepełnosprawnych, które zgodnie z zaleceniami lekarskimi wymagały opieki innych osób, a nie zawsze rodzina mogła zorganizować taką opiekę. W ramach usług opiekuńczych udzielano pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i wykonywano czynności pielęgnacyjno-higieniczne. Usługi świadczone:

- na terenie miasta Kościana, w miejscu zamieszkania osoby wymagającej pomocy,
- na wniosek zainteresowanego,
- we wszystkie dni tygodnia w godz. od 7:00 do 22:00.

1) sytuacja w zakresie świadczenia usług opiekuńczych (bez usług specjalistycznych):

L.p.	Temat	2022	2023	Dynamika
1	2	3	4	5 (4 :3)
1.	Liczba godzin przepracowanych	31.918,50	22.400,00	70,18
2.	Liczba podopiecznych	94	65	69,15
3.	Liczba opiekunów	38	28	73,69
4.	Dochody z tytułu odpłatności w zł	387.973,43	426.630,34	110,23
5.	Wydatki w zł	728.240,07	853.342,89	117,18

2) sytuacja w zakresie świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych:

L.p.	Temat	2022	2023	Dynamika
1	2	3	4	5 (4 :3)
1.	Liczba godzin przepracowanych	667	551	82,61
2.	Liczba podopiecznych	3	2	66,67
3.	Liczba opiekunek.	17	12	70,59
4.	Dochody z tytułu odpłatności w zł	6.592,67	9011,87	136,70
5.	Wydatki w zł	24.629,79	21.432,88	87,02

3) *sytuacja w zakresie świadczenia usług opiekuńczych w ramach Programu „Opieka 75+”:*

L.p.	Temat	2022	2023	Dynamika
1	2	3	4	5 (4 :3)
1.	Liczba godzin przepracowanych	9.095	9.109	100,16
2.	Liczba podopiecznych	37	29	78,38
3.	Liczba opiekunek	38	28	73,69
4.	Wkład własny Gminy w zł	136.181,85	190.004,50	139,53
5.	Środki z budżetu państwa w zł	136.181,77	135.702,60	99,65

4) *koszty realizacji;*

- a) cena jednej godziny usług opiekuńczych, wyliczona zgodnie z uchwałą Nr X/107/15 Rady Miejskiej Kościana z dnia 26 listopada 2015 r. **wynosiła w 2023 r. 25,80 zł** i była niższa o 6,30 zł od ceny w 2022 r. Kwota 25,80 zł stanowiła podstawę do obliczenia odpłatności dla klientów korzystających z usług opiekuńczych. Cena jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych wynosiła 35,00 zł.
- b) **realny koszt** świadczenia usług opiekuńczych w 2023 r. **wyniósł 751.419,65 zł** (wydatki minus dochody tj. wydatki usług opiekuńczych + wkład własny Gminy „opieka 75+” + środki z budżetu państwa „Opieka 75+” – dochody z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze) i był wyższy od kosztów poniesionych w 2022 r. o 138.789,39 zł. Natomiast **realny koszt świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych** w 2023 r. wyniósł 12.421,01 zł (wydatki – dochody).

W 2023 r. odnotowano spadek liczby godzin przepracowanych w stosunku do roku 2022. Sytuację ilustruje poniższe zestawienie:

- liczba godzin przepracowanych w 2019 r. 53.578,00
- liczba godzin przepracowanych w 2020 r. 35.769,00
- liczba godzin przepracowanych w 2021 r. 34.845,00
- liczba godzin przepracowanych w 2022 r. 31.918,50
- liczba godzin przepracowanych w 2023 r.(usługi opiek.i Opieka 75+) 31.509,00

Mniejsze wykonanie godzin usług opiekuńczych w 2023 roku związane było z pobytami podopiecznych w placówkach służby zdrowia oraz korzystaniem z usług w ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 r. oraz „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” edycja 2023, realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie. Stawka za świadczenie usług opiekuńczych często stanowi przeszkodę w podjęciu decyzji o korzystaniu z tej formy wsparcia, co w konsekwencji powoduje wzrost zainteresowania domami pomocy społecznej lub ograniczenia usług do niezbędnego minimum, które nie zawsze zabezpiecza potrzeby seniorów. Stąd w m-cu października 2023 roku podjęto uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY.

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek realizował zadania Gminy Miejskiej Kościan, wynikające z cyt. ustawy. Zadania te dotyczyły m. in.:

- analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnienia roli i funkcji rodziny oraz pomocy w integracji rodziny,
- rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- poprawy sytuacji życiowej i socjalnej.

Pracę z rodziną prowadzono w szczególności w formie:

- usług dla rodzin z dziećmi (placówka wsparcia dziennego, grupy samopomocowe, grupy wsparcia, itp., praca socjalna, praca asystentów rodziny, terapeutów, itp.),
- konsultacji, poradnictwa specjalistycznego oraz mediacji.

1. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego:

ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA W KOŚCIANIE (Świetlica).

- 1) Świetlica jest placówką opiekuńczo-specjalistyczną wsparcia dziennego:
 - a) dysponuje 50 miejscami dla dzieci i młodzieży,
 - b) prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży bezpłatnie,
 - c) finansowana jest w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 2) W roku 2023 Świetlica obejmowała specjalistyczną pomocą dzieci i młodzież z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz z innymi zaburzeniami zachowań, w szczególności:
 - a) prowadziła działalność opiekuńczo-wychowawczą i terapeutyczną,
 - b) łagodziła niedostatki wychowawcze i eliminowała zaburzenia zachowań,
 - c) poprawiała społeczne funkcjonowanie dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (np. z powodu problemu alkoholowego w rodzinie),
 - d) zapobiegała zachowaniom nieakceptowanym społecznie i szkodliwym dla zdrowia (w szczególności uzależnieniom i przemocy),

- e) zaspokajała potrzeby emocjonalne (akceptacja, bezpieczeństwo, zaufanie),
 - f) rozwijała zdolności i zainteresowania wychowanków.
- 3) Głównymi celami oddziaływań wobec podopiecznych były: wzmacnianie poczucia wspólnoty i przynależności w grupie rówieśniczej, wzmacnianie samooceny poprzez nowe doświadczenia w grupie, rozwijanie kompetencji społecznych i emocjonalnych, rozładowanie napięć emocjonalnych, radzenie sobie ze stresem, rozwijanie umiejętności poznawczych i praktycznych, kształtowanie poczucia sprawstwa. Rozwijanie własnego potencjału i mocnych stron.
 - 4) W zajęciach terapeutycznych uczestniczyło 59 dzieci, podzielonych na grupy wiekowe od 6 do 16 lat. Terapię indywidualną objęto 16 dzieci, o 3 dzieci więcej niż w roku 2022.
 - 5) Przeprowadzono kursy i warsztaty: z produkcji mydła, relaksacji i medytacji, malarstwa w plenerze, profilaktyki zdrowia i uzależnień, z zakresu wysiewu warzyw i ziół na działce ogrodowej, z jazdy konnej.
 - 6) W okresie przerw wakacyjnych organizowano dzieciom czas wolny:
 - a) w okresie ferii zimowych z oferty skorzystało 37 dzieci,
 - b) w okresie wakacji letnich z zajęć skorzystało 44 dzieci.
 - 7) Grupy realizowały wspólny i indywidualny program, w ramach którego zorganizowano m.in.: konkursy filmowe, przyrodnicze, plastyczne, sportowe, literackie, świąteczne, wyjazdy do kina, parku trampolin, parku linowego, parków rekreacyjno-edukacyjnych, sal zabaw, obiektów sportowych, garncarni, Muzeum Śmigielskiej Kolejki Wąskotorowej, wyjścia na basen, lodowisko, kręgielnię, wycieczki rowerowe, podchody, spacer edukacyjne, rajdy piesze, zajęcia z agroterapii w ogródku działkowym, przedstawienia teatralne, obchody Dnia Wiosny, Dnia Dziecka, spotkania wielkanocne i wigilijne w grupach terapeutycznych.
 - 8) Koszt realizacji zadań Świetlicy w 2023 r. wyniósł **402.372,30 zł** i był wyższy od kosztów poniesionych w roku 2022 o 174.032,84 zł.

2. Wsparcie rodziny w funkcji opiekuńczo – wychowawczej:

ASYSTENCI RODZINY.

- 1) praca z rodzinami wymagającymi wsparcia, prowadzona była przez 2 asystentów, w tym:

a) do 3 miesięcy	w 2 rodzinach,
b) powyżej 3 do 12 miesięcy	w 12 rodzinach,
c) powyżej 1 roku	w 20 rodzinach,
- 2) pomocą objęto 34 rodzin (wzrost o 6 rodzin w stosunku do 2022 r.), w tym 63 dzieci.
W przypadku 15 rodzin praca asystenta prowadzona była na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Kościanie,
- 3) w wyniku podejmowanych działań osiągnięto następujące cele:
 - a) siedmiu rodziców podnosiło kompetencje wychowawcze w edukacyjnej grupie wsparcia pn. „Akademia Świadomego Rodzica”,

- b) wszystkie rodziny przeszły trening ekonomiczny (racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi),
 - c) poprawiono sposób funkcjonowania dzieci w szkole, itp.,
 - d) czterech rodziców podjęło współpracę z terapeutą rodzin,
 - e) pięciu rodziców i siedmioro dzieci podjęło terapię psychologiczną,
- 4) w przypadku 9 rodzin praca asystenta rodziny została zakończona: z czego 2 rodziny osiągnęły zaplanowany w planie pracy cel, 2 rodziny zrezygnowały, 4 rodziny zmieniły miejsce zamieszkania, 1 rodzina nie współpracowała. Z pomocy asystenta trwającej ponad rok korzystało 21 rodzin.

Wydatki związane z pracą asystentów w 2023 r. wyniosły 147.562,36 zł i były wyższe od wydatków poniesionych w 2022 r. o 21.124,96 zł. Koszty realizacji zadania:

- a) ze środków własnych w kwocie 126.997,54 zł
- b) ze środków Funduszu Pracy w kwocie 20.564,82 zł

3. Świadczenie pomocy rodzinie w ramach Klubu Integracji Społecznej (KIS).

Działania Klubu Integracji Społecznej, nakierowane na wspieranie rodzin w trudnej sytuacji życiowej, polegały m. in. na:

- 1) **prowadzeniu „Klubu Młodzieżowego”**: zajęcia dla osób w wieku 13 do 18 lat z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym z rodzin z problemem alkoholowym. Cel: zmotywowanie do podjęcia legalnego zatrudnienia, ukazanie pozytywnych aspektów pracy i bycia niezależnym poprzez edukowanie oraz podnoszenie umiejętności społecznych i zawodowych. W spotkaniach młodzieży z psychologiem, terapeutą uzależnień, doradcą zawodowym, radcą prawnym, policjantem itp. uczestniczyło 14 osób,
- 2) **organizowaniu grup wsparcia**, w tym:
 - a) **„Akademia Świadomego Rodzica”** - zajęcia edukacyjno-terapeutyczne prowadzone przez specjalistów: psychologa, pedagoga, terapeutę uzależnień, prawnika, ratownika medycznego itp.; radzenie sobie z problemami wychowawczymi w rodzinach dotkniętych uzależnieniem alkoholowym i innymi dysfunkcjami. W zajęciach uczestniczyło 46 osób,
 - b) **„Dziarskie Babki”**; wypełnienie poczucia izolacji, wykluczenia społecznego, integracja międzypokoleniowa, rozwój zainteresowań osób starszych, w tym:
 - realizacja wspólnych inicjatyw na rzecz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
 - włączanie w prace wolontarystyczne,
 - prowadzenie zajęć komputerowych, relaksacyjnych, warsztatów pamięci, itp.
 Działaniami objęto 33 seniorów nieaktywnych zawodowo,
- 3) **udzielaniu porad w zakresie sprawowania władzy rodzicielskiej i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i innym uzależnień**,
- 4) **organizowaniu i realizowaniu pomocy w formie jednego gorącego posiłku osobom pozbawionym możliwości jego przygotowania.**

Posiłki wydawano z zachowaniem reżimu sanitarnego. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wydano 7.820 posiłków dla 59 osób.

Wydatki na realizację zadań KIS w 2023 r. wyniosły 58.966,46 zł.

4. Świadczenie pomocy w ramach Lokalnego Centrum Wolontariatu (LCW).

Działania Lokalnego Centrum Wolontariatu, nakierowane na wspieranie rodzin w trudnej sytuacji życiowej, polegały m. in. na:

- 1) koordynowaniu pracy wolontariuszy w następujących programach:
 - a) „Pogotowie Szkolne” (pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji i nauce – **19** dzieci),
 - b) „Starszy Brat Starsza Siostra” (pomoc osobom starszym i samotnym, integracja międzypokoleniowa – **12** par),
 - c) „Pomoc dla kościańskiego seniora” (3 seniorów, 5 wolontariuszy),
 - d) „Wnuczka Babcia Wnuczek Dziadek”, wsparcie emocjonalne dla samotnych osób po 60 roku życia – 5 par,
 - e) „Wolontariat w przedszkolu”, wsparcie pracy wychowawców, opiekunów najmłodszych dzieci – 1 wolontariusz,
- 2) prowadzeniu sekcji tematycznych z elementami profilaktyki dla dzieci zaniedbywanych w rodzinach (**45** osób),
- 3) organizowaniu wypoczynku letniego dla 51 dzieci w trudnej sytuacji życiowej i zimowego dla 62 dzieci w trudnej sytuacji życiowej (alternatywne spędzanie czasu wolnego) dla **72** dzieci w trudnej sytuacji życiowej,
- 4) realizowaniu programu „Korpus Wsparcia Seniorów”.

Wydatki na realizację zadań LCW w 2023 r. wyniosły 69.000,00 zł.

5. Organizowanie poradnictwa specjalistycznego w ramach Zespołu Doradztwa Rodzinnego (ZDR).

- 1) celem Zespołu było specjalistyczne wspomaganie osób i rodzin w trudnej sytuacji życiowej oraz wskazywanie sposobu rozwiązywania sytuacji kryzysowych, w tym:
 - diagnoza sytuacji konfliktowych i pomoc w wyborze sposobu ich rozwiązania,
 - pomoc w korzystaniu z pomocy instytucjonalnej, dla wzmocnienia funkcji rodziny,
- 2) podczas 50 dyżurów udzielono 365 porad 243 klientom. Porad udzielali: prawnik, psycholog, specjalista pracy socjalnej, psychoterapeuta ds. uzależnień, terapeuta ds. rodziny.
- 3) w ramach funkcjonowania Zespołu:
 - a) udzielano porad i konsultacji w zakresie: prawa rodzinnego i opiekuńczego, karnego, cywilnego, zatrudnienia i bezrobocia oraz zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów, itp.
 - b) świadczone pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną w rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w rodzinach dotkniętych zjawiskiem alkoholizmu lub narkomanii.

Strukturę porad udzielanych przez poszczególnych specjalistów ilustruje tabela.

Lp.	Specjalista	R0K 2022		R0K 2023		Dyna- mika w %
		Liczba dyżurów	Liczba porad	Liczba dyżurów	Liczba porad	
1	2	3	4	5	6	7(6:4)
1.	Prawnik	48	268	47	247	92,16
2.	Psycholog	16	17	17	16	94,12
3.	Terapeuta ds. rodziny	14	19	16	21	110,53
4.	Psychoterapeuta ds. uzależnień	16	14	16	9	64,29
5.	Specjalista pracy socjalnej	49	93	50	72	77,42
	Ogółem	49	411	50	365	88,81

Koszt realizacji zadania w 2023 r. wyniósł **48.769,54 zł** przy dynamice 100,65 %.

6. Zapobieganie zjawisku niedożywienia w rodzinach; realizacja Programu pn. „Posiłek w szkole i w domu”.

W ramach poprawy sytuacji życiowej rodzin, które z uwagi na trudną sytuację materialną mogą być narażone na doświadczanie zjawiska głodu, realizowano Program „Posiłek w szkole i w domu”. Szczególną uwagę objęto dzieci, osoby samotne, starsze, chore, niepełnosprawne.

- 1) celem programu było:
 - a) wsparcie gminy w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku,
 - b) zapewnienie dzieciom i młodzieży zjedzenia gorącego posiłku w szkole,
 - c) dostarczenie posiłku osobom dorosłym, niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek lub niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku,
- 2) pomoc w formie posiłku lub zasiłku na zakup produktów żywnościowych przyznawano osobom i rodzinom jeżeli dochód na osobę nie przekraczał 200 % kryterium dochodowego, tj. odpowiednio: dla osoby samotnie gospodarującej do 1.552,00 zł, dla osoby w rodzinie do 1.200,00 zł,
- 3) realizując powyższy Program udzielono pomocy 632 osobom. Sytuację w tym zakresie ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Osoby objęte programem					
		Dzieci do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej		Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej		Pozostałe osoby otrzymujące pomoc	
		2022	2023	2022	2023	2022	2023
1	2	3	4	5	6	7	8

1.	Liczba osób objętych programem ogółem	125	130	210	214	361	336
2.	Liczba osób korzystających z posiłku	80	89	118	120	26	23
3.	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego (pomoc pieniężna)	198	91	186	186	323	312
4.	Liczba osób korzystających z świadczeń rzeczowych (bony)	2	2	6	2	33	21

4) koszty realizacji Programu przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2022 w zł	Rok 2023 w zł	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Koszt programu ogółem w zł	681.724,30	638.570,06	93,67
	w tym:			
	- środki własne,	140.000,00	127.714,01	91,22
	- środki z budżetu państwa.	541.724,30	510.856,05	94,30
2.	Udział budżetu miasta Kościana w finansowaniu programu.	20,54%	20%	-

Program realizowano na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Burmistrzem Miasta Kościana. Posiłki dla potrzebujących wydawano w przedszkolach, szkołach, w KIS oraz dostarczano osobom starszym, chorym do miejsca zamieszkania w ramach usług opiekuńczych. W 2023 r. wydano **20 986** obiadów tj. o 650 więcej aniżeli w roku 2022 (dynamika 103,20 %). Średni koszt jednego posiłku wynosił **7,40 zł** (rok 2022 – 5,40 zł). Z jednego gorącego posiłku skorzystało:

- w przedszkolach dzieci 89
- w szkołach dzieci i młodzieży 120
- w ramach KIS osób 25

Ponadto udzielono pomocy w formie zasiłku celowego na zakup produktów żywnościowych 549 osobom.

Gmina korzystała z obniżenia wkładu własnego w realizacji zadania z 40 % do 20 %.

W KIS z pomocy w formie gorącego posiłku za pełną odpłatnością (poza programem) korzysta 13 osób.

7. Finansowanie kosztów systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 ust. 8 ww. ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w domu dziecka gmina ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka. W 2023 r. Ośrodek poniósł koszty za pobyt 46 dzieci w wysokości **270.741,28 zł**, tj. o 45.079,90 zł więcej, aniżeli w roku 2022 (dynamika 119,98 %). Struktura wnoszonych opłat:

- 10 % kosztów utrzymania za 5 dzieci (pobyt do 1 roku),

- 30 % kosztów utrzymania za 9 dzieci (pobyt do 2 lat),
- 50 % kosztów utrzymania za 32 dzieci (pobyt powyżej 3 lat).

Największa liczba dzieci korzystała z pieczy zastępczej powyżej 3 lat, w której koszty dopłat są najwyższe. Na dzień 31 grudnia 2023 r. w rodzinach zastępczych przebywało 40 dzieci, tj. o 1 więcej, aniżeli w roku 2022.

8. Wspieranie w ramach zadania pn. „Kościański Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży”.

W celu zapewnienia dzieciom i młodzieży pomocy w rozwiązywaniu trudnych problemów o charakterze społecznym lub psychologicznym w miesiącu lipcu 2021 r. uruchomiono telefon pn. „Kościański Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży”.

- 1) **adresaci pomocy:** dzieci i młodzież ze szkół prowadzonych przez Gminę Miejską Kościan oraz powiat kościański, przeżywające problemy osobiste, z którymi nie chcą lub nie mogą zwrócić się do rodziny i innych bliskich,
- 2) **charakter pomocy:** udzielanie wsparcia i fachowych porad przez psychologów, w toku anonimowej i poufnej rozmowy telefonicznej,
- 3) wyznaczono dyżury telefoniczne: w każdy poniedziałek w godz. od 15:00 do 18:00 oraz w czwartek od godz. od 18:00 do 21:00,
- 4) koordynowanie zadania powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kościanie,
- 5) w 2023 r. zorganizowano 105 dyżurów. Z porad psychologicznych skorzystało 15 osób (o 7 więcej niż w 2022 r.),
- 6) koszt realizacji zadania (organizacja stanowisk, wynagrodzenie psychologa) wyniósł **11.416,00 zł**, co stanowi 50 % całkowitego kosztu. Pozostałą część sfinansowano z dotacji Powiatu Kościańskiego.

VI. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH; SYSTEM ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO RODZINY.

1. Realizacja świadczenia wychowawczego „Program Rodzina 500 +”

Celem programu było częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dzieci do 18 roku życia, opieki nad nimi i zaspokojenie potrzeb życiowych.

Sytuację w zakresie realizacji świadczenia wychowawczego w 2023 r. ilustruje tabela.

L.P.	TEMAT	2022 LICZBA	2023 LICZBA	DYNAMIKA W %
1	2	3	4	5
1.	Liczba przyjętych wniosków.	1	3	300,00
2.	Liczba wydanych decyzji/informacji,	7	3	42,86
3.	Liczba dzieci otrzymujących świadczenie na dzień 31.12.2023 r.	4.416	6	0,14
	w formie pieniężnej,	4.416	6	0,14
	w formie rzeczowej (zakup usług)	0	0	0

Od czerwca 2022 r. na skutek zmiany przepisów ustalaniem prawa do świadczenia wychowawczego zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ostatnim okresem świadczeniowym, którym zajmował się Dział Zabezpieczenia Społecznego był - 1 czerwiec 2021 r do 31 maja 2022 r.

3) Sytuację w zakresie finansowania świadczenia wychowawczego przedstawia tabela.

L.P.	RODZAJ WYDATKU	WARTOŚĆ W ZŁ	FINANSOWANIE		
			DOTACJA WUW	BUDŻET MIASTA	WSKAŹ, %
1	2	3	4	5	6(4:3)
1.	Wyplacone świadczenia	20.636,18	20.636,18	0	100,0
2.	Koszty obsługi Programu,	2.000	2.000	0	100,0
3.	R A Z E M	22.636,18	22.636,18	0	100,0

Koszt realizacji zadania był niższy od kosztów poniesionych w 2022 r. o 32.919,97 zł przy dynamice 5,72 %. Wypłatę świadczenia i obsługi Programu w całości sfinansowano ze środków budżetowych Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.

Realizując powyższe zadanie Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego podejmowała następujące działania:

- przyjmowano wnioski, ustalano prawo do świadczeń, przygotowywano decyzje administracyjne i wypłacano należne świadczenia,
- wdrażano i prowadzono postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

System zabezpieczenia społecznego rodzin, realizowany w 2023 r. w formie zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego objął średnio miesięcznie 1 323 rodzin (spadek o 75 w stosunku do 2022 roku),

Wartość zrealizowanego zadania (w pełnych zł) **10.776.130 zł,**

w tym:

z tytułu wypłaty świadczeń rodzinnych	9.687.279 zł,
z tytułu wypłaty funduszu alimentacyjnego	752.705 zł,
koszty obsługi zadania	336.146 zł.

Strukturę świadczeń rodzinnych ilustruje tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba	Wartość(w zł)
1.	Świadczenia rodzinne ogółem, w tym:	27.930	9.687.279
2.	Zasiłki rodzinne.	7.868	889.786
3.	Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu: urodzenia dziecka, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego itp.	4.568	507.290
4.	Zasiłki pielęgnacyjne.	12.807	2.764.263
5.	Świadczenia pielęgnacyjne.	2.045	4.937.609
6.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się	88	88.000

	dziecka.		
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy.	47	29.140
8.	Zasiłek dla opiekuna.	32	19.840
9.	Świadczenie rodzicielskie.	471	43.351
10.	Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka „Za życiem”.	4	16.000

W 2023 r. odnotowano wzrost wartości wypłaconych świadczeń o kwotę 1.361.495 zł, przy dynamice 116,35 % .

Sytuację w zakresie obsługi funduszu alimentacyjnego ilustruje tabela (w pełnych zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Dynamika w %
1	2	3	4	5(4:3)
1.	Liczba rodzin uprawnionych do wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	112	93	83,04
2.	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	887.889	752.705	84,77
3.	Kwota zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyegzekwowana od dłużników alimentacyjnych.	630.112	646.164	102,55
4.	Kwota zaliczek wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych.	21.589	23.187	107,40

3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów.

- 1) zgodnie z „Regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Kościana”, podejmowano następujące działania:
 - a) przyjmowano i weryfikowano wnioski o przyznanie stypendium oraz kwalifikowano uczniów do grup dochodowych,
 - b) wydawano decyzje administracyjne, sporządzano listy i wypłacano uczniom stypendia,
- 2) w roku 2023 sytuacja w zakresie wypłaty stypendiów kształtowała się następująco:
 - a) liczba uczniów, na których złożono wnioski 29,
 - b) minimalna kwota wypłaconego stypendium 124,00 zł,
 - c) maksymalna kwota wypłaconego stypendium 248,00 zł,
- 3) przyznane stypendia:
 - a) w okresie od stycznia do czerwca 2023 r. stypendia przyznano 15 uczniom w kwocie 9.340,00 zł,
 - b) w okresie od września do grudnia 2022 r. stypendia przyznano 17 uczniom w kwocie 6.863,00 zł,

- 4) w roku 2023 przyznano 8 zasiłków szkolnych, na kwotę 4.960,00 zł.
- 5) **koszt realizacji zadania wyniósł 18.519,83 zł** i był niższy od kosztów poniesionych na ten cel w 2022 r. o 2.407,78 zł.

4. Realizacja zadań wynikających z Karty Dużej Rodziny.

- 1) przyznawanie rodzinom wielodzietnym uprawnień do korzystania z towarów, usług i innych form działalności na warunkach korzystniejszych od ogólnie obowiązujących,
- 2) w roku 2023 przyjęto 173 wnioski,
- 3) strukturę realizacji zadania przedstawia poniższa tabelka:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Dynamika w %
1	2	3	4	5	6	7 (6:5)
1.	Liczba przyjętych wniosków	125	75	241	173	71,78
2.	Liczba wydanych kart	444	330	708	341	48,16
3.	Koszt obsługi zadania w zł (sfinansowany z budżetu państwa)	1013,94	706,99	3956,00	3319,00	83,90

5. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.

- 1) w Ośrodku prowadzono obsługę klientów w zakresie przyjmowania wniosków, przyznawania prawa do dodatku mieszkaniowego oraz wypłaty świadczeń,
- 2) dodatek mieszkaniowy przysługuje po spełnieniu łącznie:
 - a) kryterium „metrażowego”, uzależnionego od liczby osób w gospodarstwie,
 - b) kryterium dochodowego, dochód w przypadku osoby w rodzinie nie może przekroczyć 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku, a w przypadku osoby samotnej 40% przeciętnego wynagrodzenia),
- 3) w roku 2023 pomocą objęto 656 gospodarstw domowych. Maksymalna kwota dodatku mieszkaniowego wynosiła **1209,61 zł**, a minimalna kwota dodatku wyniosła **37,56 zł**.

Sytuację w zakresie wypłaty dodatków mieszkaniowych ilustruje tabela

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Dynamika w %
1	2	4	5	6(5:4)
1.	Liczba przyjętych wniosków	695	684	98,4
2.	Liczba wydanych decyzji	711	715	100,6
	w tym:			
	- przyznające dodatek,	663	656	98,9
	- odmowne,	27	22	81,5

	- wstrzymujące,	16	30	187,5
	- inne	5	7	140,0
3.	Liczba wypłaconych świadczeń	3730	3 884	104,13
4.	Wartość wypłaconych dodatków w zł	1 355 521,92	1 534 403,15	113,20

- 4) realizując obsługę dodatków mieszkaniowych wydano 22 decyzje odmowne z uwagi na:
 - a) przesłanki ustawowe (przekroczenie kryterium „dochodowego” lub „metrażowego”),
 - b) niskie koszty utrzymania mieszkania, przy odpowiednio wysokich dochodach,
 - c) ustalenie wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie niższym od 0,5% kwoty przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (w takim przypadku, zgodnie z ustawą dodatek nie przysługuje),
 - d) z powodu niedostarczenia dokumentów,
- 5) wydano 30 decyzji wstrzymujących, z czego 27 z uwagi na zmianę lokalu mieszkalnego i 3 decyzje w związku ze zgonem wnioskodawcy,
- 6) dodatkowo umorzono postępowanie w 7 przypadkach z powodu wycofania wniosku,
- 7) w celu uwiarygodnienia danych zawartych we wnioskach przeprowadzono 5 wywiadów środowiskowych,
- 8) **w 2023 roku, z uwagi na uruchomienie innego rodzaju wsparcia, Ośrodek nie prowadził obsługi dodatku energetycznego;** zadania z zakresu administracji rządowej, realizowanego przez Gminę ze środków budżetu państwa, który przysługuje „odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej”, tzn. osobie:
 - a) będącej stroną umowy sprzedaży energii elektrycznej,
 - b) zamieszkującej w miejscu dostarczania energii,
 - c) otrzymującej dodatek mieszkaniowy.

VII. REALIZACJA „PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2022-2024”.

Zadania określone w programie realizowano w ramach podstawowej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie we współpracy z innymi podmiotami, działającymi na rzecz dzieci i rodziny. Realizując cel główny programu, tj. „Pomoc rodzinom zamieszkującym Gminę Miejską Kościan w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci oraz wspieranie rodzin z dysfunkcjami w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej” podejmowano działania w zakresie:

CEL SZCZEGÓŁOWY PROGRAMU	PODEJMOWANE DZIAŁANIA OKREŚLONE W PROGRAMIE	EFEKTY
Rozwój usług i form wsparcia na rzecz pomocy dzieciom i rodzinie	1.2 Zapewnienie dostępu do nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego: - Akademia Świadomego Rodzica; - Zespół Doradztwa Rodzinnego.	- podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, wiedzy o uzależnieniach, wskazanie możliwości rozwiązania sytuacji kryzysowych w rodzinie, poprawa funkcjonowania rodzin.
	1.7. Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży - Pogotowie szkolne.	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży pod kątem edukacyjnym, wzmocnienie kompetencji.
Ograniczenie sytuacji kryzysowych i negatywnych skutków niekorzystnie wpływających na funkcjonowanie rodziny	2.1 Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo - wychowawcze w formie asystenta rodziny - w Gminie Miejskiej Kościan zatrudniono 2 asystentów rodziny.	- poprawa funkcjonowania i podniesienie kompetencji wychowawczych rodzin dotkniętych problemami.
	2.2 Monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej: - praca asystentów rodziny i pracowników socjalnych w środowisku;	- podniesienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców, - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami, - stały monitoring środowiska.

	2.3 Funkcjonowanie Kościańskiego Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży.	- wsparcie dzieci i młodzieży w sytuacji kryzysu, - podjęcie działań profilaktycznych w zakresie wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży, które dotknięte są trudnymi, osobistymi problemami i nie chcą lub też nie mogą zwrócić się do rodziny.
	2.5 Realizowanie działań profilaktycznych i interwencyjnych związanych z uzależnieniami i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie: - KIS (Akademia Świadomego Rodzica, Aktywny Senior, Klub Młodzieżowy, Organizowanie Społeczności Lokalnej), - LCW (Profilaktyczne Zajęcia Tematyczne, Starszy Brat Starsza Siostra, Bezpieczne Wakacje), Projekt „Poznaj sąsiada swego i potencjał jego”, - Zespół Interdyscyplinarny, - pracownicy socjalni.	- poprawa świadomości z zakresu uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - wsparcie ofiar przemocy domowej.
	2.6. Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych: Klub Integracji Społecznej (KIS) - Akademia Świadomego Rodzica, Klub Młodzieżowy, Aktywny Senior, Organizowanie Społeczności Lokalnej Lokalne Centrum Wolontariatu (LCW).	-aktywizacja i wzmocnienie kapitału lokalnej społeczności, - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami.

	2.7. Udzielenie rodzinom, w których występuje problem przemocy i uzależnienia pomocy psychologicznej i prawnej: - KIS (Akademia Świadomego Rodzica, Klub Młodzieżowy) - Zespół Doradztwa Rodzinnego.	- upowszechnianie dostępności do specjalistów, - zmotywowano osoby do pracy nad zmianą sposobu funkcjonowania, radzenia sobie z emocjami.
	2.8 Świadczenie pracy socjalnej rodzinom: pracownicy socjalni.	- poprawa funkcjonowania i aktywizacja rodzin dotkniętych problemami.
	2.10. Motywowanie nieaktywnych członków rodziny do aktywności zawodowej i podnoszenia kwalifikacji zawodowych: - KIS, Projekt „Warsztat Kariery” - pracownicy socjalni.	- organizacja prac społecznie-użytecznych, - poprawa funkcjonowania rodzin z problemami, - aktywizacja zawodowa, - realizacja projektów, które mają na celu aktywizację społeczną i zawodową z pozyskanych środków zewnętrznych.
Integracja rodziny oraz rozwój oferty spędzania czasu wolnego	3.2. Rozwijanie działalności Lokalnego Centrum Wolontariatu.	- zwiększenie aktywności lokalnej i poziomu zaangażowania społecznego, wsparcie instytucji, organizacji pozarządowych z terenu Kościana poprzez organizację lub współudział w akcjach społecznych, programach specjalnych, spotkaniach informacyjno-promocyjnych, szkoleniach i warsztatach.

	3.3. Wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez aktywizację rodzin i integrację ze środowiskiem lokalnym: KIS (Akademia Świadomego Rodzica, Organizowanie Społeczności Lokalnej, Projekt „Poznaj sąsiada swego i potencjał jego”, Projekt „Warsztat Kariery”).	- zwiększenie aktywności lokalnej i poziomu zaangażowania społecznego.
	3.5. Realizacja działań z zakresu wspierania integracji międzypokoleniowej oraz przeciwdziałania samotności: - KIS (OSL, Aktywny Senior), - LCW Projekt partnerski „Międzypokoleniowy Ogród - Naszą Oazą”, projekt „Poznaj sąsiada swego i potencjał jego”, projekt „Kultura Oczami Seniora”, projekt „Błyskotliwe Senioralia”.	- zwiększenie poziomu zaangażowania społecznego oraz międzypokoleniowej więzi emocjonalnej.
	3.6. Wspieranie idei wolontariatu oraz promowanie aktywności młodego pokolenia na rzecz osób potrzebujących: LCW Projekt partnerski „Międzypokoleniowy Ogród - Naszą Oazą”, projekt „Poznaj sąsiada swego i potencjał jego”, projekt „Kultura Oczami Seniora”, projekt	- zwiększenie aktywności lokalnej i poziomu zaangażowania społecznego.

	„Błyskotliwe Senioralia”.	
Organizacja systemu opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjająca jej prawidłowemu rozwojowi	4.1. Udzielanie świadczeń w ramach programu Rodzina 500 Plus.	- poprawa jakości życia rodzin oraz ograniczenie ubóstwa.
	4.2. Wzmacnianie rodzin poprzez rozwój poradnictwa rodzinnego oraz upowszechnianie dostępności do specjalistów pracujących z rodziną: - KIS (Akademia Świadomego Rodzica), - Zespół Doradztwa Rodzinnego (ZDR).	- przeprowadzono konsultacje, zrealizowano poradnictwo indywidualne.
	4.3 Promowanie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, w tym realizacja programu Karta Dużej Rodziny.	- poprawa jakości życia rodzin oraz ograniczenie ubóstwa; przyjęto 173 wnioski o Kartę Dużej Rodziny i wydano 341 Kart Dużej Rodziny.
	4.4. Udzielanie rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy w formie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych.	- poprawa jakości życia rodzin oraz ograniczenie ubóstwa; wypłacono 27.930 świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 9.687.278,07 zł oraz 1 712 świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 752.705,16 zł.

	4.5 Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w formie gorącego posiłku.	- objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży w przedszkolach i szkołach, - dożywianie w KIS osób starszych, bezdomnych, w trudnej sytuacji, - pozyskanie środków na realizację zadania
	4.6 Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	- poprawa sytuacji finansowej funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami, - wypłacono 211 świadczeń związanych z dopłatą do ogrzewania.
	4.7. Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: prawnego, psychologicznego oraz pedagogicznego dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze: - KIS (Akademia Świadomego Rodzica), - ZDR.	- poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych problemami.
	4.8 Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	- zatrudnienie 2 asystentów rodziny.

VIII. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ POLITYKI SPOŁECZNEJ.

1. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

- 1) na podstawie art. 9 a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej OPS prowadził obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie o charakterze organizacyjno - technicznym polegającą na:
 - a) przyjmowaniu zawiadomień o przypadkach przemocy w rodzinie na podstawie dokumentu pn. „Niebieska karta”,

- b) organizowaniu pracy Zespołu i Grup roboczych / diagnostyczno - pomocowych (zawiadomienia o spotkaniach, przygotowanie zarządzeń, zapewnienie warunków lokalowych do spotkań itp.),
 - c) prowadzeniu dokumentacji Zespołu i Grup roboczych / diagnostyczno - pomocowych (listy obecności, protokoły spotkań oraz pozostała dokumentacja),
- 1) wydatki ponoszone na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych / diagnostyczno- pomocowych pokrywano z budżetu Gminy Miejskiej Kościan w części pozostającej w dyspozycji dyrektora Ośrodka. W 2023 r. **koszty obsługi wyniosły 86.468,29 zł** r. i były wyższe od kosztów z roku 2022 o 7.808,21 zł. (dynamika 109,9 %)
 - 2) szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych / diagnostyczno - pomocowych w 2023 r., obsługiwanych przez Ośrodek przedstawiono w Sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej za rok 2023 oraz z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”.

2. Rozwijanie form aktywizacji społecznej i zawodowej.

W 2023 r. rozwijano i wzbogacano te formy pomocy, które wprowadzono w Ośrodku w latach poprzednich. Ich celem było stworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla osób z grup szczególnego ryzyka (zagrożonych wykluczeniem społecznym). Ideą działań było zachęcanie klientów do aktywności zawodowej i społecznej oraz wspieranie ich w wysiłkach, zmierzających do samodzielnego zaspokajania niezbędnych potrzeb.

Powyższe zadania realizował:

1) Klub Integracji Społecznej(KIS)

Celem Klubu było udzielanie wsparcia osobom w trudnej sytuacji życiowej; odbudowywanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej. Działania Klubu nakierowano na:

- a) reintegrację zawodową (motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych),
- b) kształtowanie poczucia odpowiedzialności i obowiązkowości poprzez regularny udział w zajęciach Klubu,
- c) podnoszenie wiedzy, umiejętności w zakresie radzenia sobie z codziennymi problemami poprzez zajęcia warsztatowe, samokształcenie, grupy samopomocowe,
- d) nabywanie nowych umiejętności i przygotowanie do powrotu na rynek pracy poprzez warsztaty z zakresu aktywnego poruszania się na rynku pracy,
- e) organizowanie i wydawanie jednego gorącego posiłku osobom nie mającym możliwości samodzielnego przygotowania.

W okresie sprawozdawczym cele Klubu realizowano w formie działań edukacyjno - aktywizujących, poradnictwa i samokształcenia.

Informacje, dotyczące działań podejmowanych w Klubie Integracji Społecznej na rzecz wspierania rodziny przedstawiono w dziale V. pkt 3 str. 17.

Pozostałe zadania, realizowane w 2023 r. ilustruje tabela.

Lp.	Grupa działań	Rodzaj działań	Liczba osób/spotkań
1.	EDUKACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA	1. Aktywizacja zawodowa – przekazywanie ofert pracy, pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, umożliwienie skorzystania z Internetu, organizowanie spotkań z pracodawcami, prowadzenie warsztatów z pisania dokumentów aplikacyjnych oraz warsztatów przygotowujących do rozmowy kwalifikacyjnej Liczba osób skierowanych do pracy. 2. Organizacja prac społecznie – użytecznych (dostarczanie korespondencji OPS na terenie miasta Kościana). 3. „Klub Młodzieżowy” – działania opisano w rozdziale V „Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny”. 4. Informowanie klientów o możliwości podjęcia kursu zawodowego.	71 osób (w tym 2 obywateli Ukrainy) 14 osób 14 osób 3 osoby
2.	ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ (OSL)	1. Praca z mieszkańcami budynków socjalnych przy ul. Gostyńskiej: spotkania obywatelskie z mieszkańcami na rzecz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej. 2. Zorganizowany został Międzypokoleniowy Piknik Integracyjny. 3. Zorganizowany został Festyn Rodzinny. 4. Zorganizowany został wyjazd do kina dla dzieci w ramach OSL	5 spotkań
3.	PROGRAMY PROFILAKTYCZNE	1. „Akademia Świadomego Rodzica” 2. „Aktywny Senior” - grupa samopomocowa „Dziarskie Babki” Działania opisano w rozdziale V „Realizacja zadań w zakresie wspierania rodziny”.	46 osób 33 osoby
4.	PORADNICTWO	Porady pracownika KIS , udzielane w zależności od zgłaszanej potrzeby, dotyczyły m.in: pomocy w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, porad z zakresu obsługi komputera i sporządzania pism urzędowych, pomocy w przysyłaniu dokumentów aplikacyjnych online itp.	21 osób
5.	SAMO – KSZTAŁCENIE	1. Zajęcia komputerowe dla seniorów. Cel: nabycie i ćwiczenie nowych umiejętności, przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych z dostępu do nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych oraz rozwijanie kontaktów międzyludzkich. 2. Nauka języka angielskiego dla seniorów.	13 osób 17 osób
6.	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	1. Stowarzyszenie Rodziców Osób Niepełnosprawnych w Kościanie „Razem Łatwiej”. 2. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna. 3. PCK w Kościanie Oddział Rejonowy 4. Kościańskie Stowarzyszenie Stwardnienia Rozsianego i Udaru Mózgu	3 spotk. 4spotk. 1 spotk. 1 spotk.
7.	PRACE SPOŁECZNIE – UŻYTECZNE	Organizowano prace społecznie użyteczne dla osób długotrwale bezrobotnych bez prawa do zasiłku. Praca polegała na doręczaniu korespondencji Ośrodka na terenie miasta Kościana. Wartość prac finansowanych przez miasto Kościan wyniosła 21.893,60 zł.	14 osób
8.	PROJEKT PN. „PUDEŁKO	Kontynuowano Program „Pudełko Życia”, którego celem jest zapewnienie osobom starszym, samotnym, schorowanym oraz z	wydano 15 pudełek

	ŻYCIA”	niepełnosprawnością właściwej opieki oraz wsparcia w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.	
9.	PROJEKT PN. „MIĘDZYPOKO- LENIOWY OGRÓD NASZĄ OAZĄ”	Wnioskodawca: Ochotnicze Hufce Pracy Wielkopolska Wojewódzka Komenda, partner projektu: Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie. Dofinansowany z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Korpusu Solidarności. Celem projektu było propagowanie w lokalnej społeczności, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, wartości jaką jest poczucie przynależności do swojej społeczności, zwiększenie zaangażowania mieszkańców w organizowane inicjatywy lokalne, integrację międzypokoleniową. W ramach projektu zorganizowano: zagospodarowanie działki będącej w dzierżawie Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie - przygotowanie podwyższonych grządek, wykonanie kompostownika, wkopanie i pomalowanie drewnianych pergoli, wykonanie tablic informacyjnych, przygotowanie ozdób z darów natury, przeprowadzenie spotkania podsumowującego z piknikiem na terenie działki.	Grupa inicjatorów (7 osób) z Hufca Pracy 15-21 w Kościanie wraz z grupą 30 seniorów, 20 wolontariuszy Lokalnego Centrum Wolontariatu, 30 dzieci ze Świątlicy Socjoterapeutycznej oraz Lokalnego Centrum Wolontariatu.
10.	PROJEKT PN. „POZNAJ SĄSIADA SWEGO I POTENCJAŁ JEGO”	Projekt dofinansowano z Funduszu Inicjatyw Społecznych w ramach „Wielkopolskiej Wiary”. Inicjatywa miała na celu zwiększenie zaangażowania mieszkańców osiedla socjalnego przy ul. Gostyńskiej w Kościanie w rozwiązanie problemu jakim jest brak czystości na klatkach schodowych w bloku socjalnym oraz na wspólnym podwórku. W ramach projektu zrealizowano: • działania rewitalizacyjne na terenie osiedla socjalnego, które obejmowały m.in. postawienie ogrodzenia dookoła placu zabaw, posadzenie kwiatów na rabatce, zbiórkę drewnianego stołu na terenie placu zabaw, • spotkanie z wolontariuszką dotyczące segregacji śmieci, • spotkanie z pielęgniarką dotyczące higieny osobistej, • konkurs czystości na klatkach schodowych w blokach socjalnych, • festyn Rodzinny w związku z zakończeniem działań projektowych.	50 osób
11.	PROJEKT PN. “KULTURA OCZAMI	Projekt finansowany z Gminy Miejskiej Kościan oraz Powiatu Kościańskiego.	25 osób powyżej 60 r. ż.

	SENIORA"	Głównym założeniem projektu była możliwość utrzymania aktywności w życiu kulturalnym seniorów, polepszenia samopoczucia, utrzymania sprawności psychofizycznej co przyczyni się do zmniejszenia poczucia izolacji społecznej, a także zapobiegania depresji starczej. Warsztaty integracyjne, warsztaty kulturalne "Królewskie Miasto Kościan", Żywa lekcja historii - spacer po mieście Kościanie z przewodnikiem muzealnym, warsztaty malarskie w plenerze "Kościan Oczami Seniora", wyjazd kulturalno - integracyjny do Wrocławia.	
12.	PROJEKT PN. „BLYSKOTLIWE SENIORALIA”	Projekt sfinansowano przez NIW CRSO ze środków Programu NOWEFIO na lata 2021-2030. Możliwość utrzymania sprawności psychicznej seniorów, polepszenia samopoczucia, zmniejszenie poczucia izolacji, pustki społecznej. Zwiększenie pewności siebie i zadowolenia z jakości życia, odzyskanie wiary w siebie, wzmocnienie chęci do życia, rozwój nowych zainteresowań wśród uczestników, stymulacja procesów wyobraźni i twórczego działania. W ramach projektu zorganizowano: • promocję i rekrutację do projektu, • spotkanie integracyjne, • „Jesteś kimś więcej niż myślisz – sztuka bycia seniorem”, • warsztaty jubilerskie, • warsztaty wokalne, • warsztaty poetyckie, • uroczyste spotkanie z okazji „Dnia Seniora”.	25 seniorów
13.	PROJEKT PN „WARSZTAT KARIERY”	Realizowano projekt partnerski opracowany w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa7: Włączenie społeczne, Działanie7.1. Aktywna integracja, Poddziałanie7.1.2. Aktywna integracja - projekty konkursowe, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany w imieniu Gminy Miejskiej Kościan przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie w Klubie Integracji Społecznej. Cel: integracja społeczna i zawodowa 75 osób nieaktywnych zawodowo, w tym z terenu miasta Kościana 20 osób, prowadząca do zdobycia nowych kwalifikacji i podjęcia zatrudnienia. Wnioskodawcą była ProfuturaHub Sp.żo.o. z siedzibą w Poznaniu. W 2023 roku objętych działaniami zostało 11 osób. Uczestnicy skorzystali z następujących form wsparcia: • indywidualne porady psychologa oraz doradcy zawodowego, • Kurs Umiejętności Społecznych, • Kurs Aktywnego Poszukiwania Pracy, • Spotkania edukacyjno–terapeutyczne dla uczestników oraz ich rodzin, • Indywidualne porady pośrednika pracy, • kurs zawodowy pn. „Opiekun osoby zależnej”.	11 uczestników oraz 14 osób z otoczenia
14.	WIELKOPOLSKI SYSTEM OPIEKI SENIORA	Realizowano projekt pn. „Wielkopolski System Opieki Seniora na lata 2023 - 2024”, finansowany ze środków Samorządu	20 osób

		Województwa Wielkopolskiego w latach 2023 – 2024, realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu w partnerstwie z gminami województwa wielkopolskiego (Gmina Miejska Kościan). Cel: wsparcie gmin województwa wielkopolskiego w rozwijaniu nowych form pomocy w oparciu o nowoczesne technologie. Realizacja projektu polegała na świadczeniu usługi teleopieki polegającej na prowadzeniu całodobowego telecentrum obsługiwanego przez ratowników medycznych i monitorowaniu tych osób za pomocą opasek do teleopieki.	
15.	PACZKI ŻYWNOŚCIOWE	Od 28 lipca 2022 roku dzięki współpracy z Leszczyńskim Bankiem Żywności za Pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie zostają wydawane paczki żywnościowe. Paczki te są wydawane w myśl ustawy o przeciwdziałaniu marnotrawienia żywności. Przypominamy, że paczkę może uzyskać każdy mieszkaniec Kościana – nie jest wymagane spełnienie kryterium dochodowego, nie jest przeprowadzany rodzinny wywiad środowiskowy.	215 osób / 50 spotkań
16.	TERAPIA ZAJĘCIOWA	Przeprowadzono następujące zajęcia: plastyczne, kreatywne, manualne, artystyczne, agrotępię, pracoterapię na działce ogrodowej, edukacyjne, rekreacyjne i spotkania przy muzyce.	15 osób / 116 spotkań

Ponadto w ramach funkcjonowania Klubu Integracji Społecznej, w okresie od stycznia do grudnia 2023 r., zapewniono ciepły posiłek w formie cateringu dla 53 podopiecznych – osób samotnych, starszych, schorowanych lub w kryzysie bezdomności.

2) *Lokalne Centrum Wolontariatu(LCW).*

Celem działania Lokalnego Centrum Wolontariatu było pobudzanie aktywności lokalnej i angażowanie społeczności miasta Kościana do współuczestniczenia w rozwiązywaniu niektórych problemów społecznych, w szczególności wspieranie osób, które z różnych przyczyn nie radzą sobie z pokonywaniem trudności życiowych. Dotyczy to dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, mających trudności w nauce, młodzieży w wieku 15 – 25 lat, mającej problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczności, osób starszych i samotnych, potrzebujących wsparcia w zaspokajaniu potrzeb życiowych, osób z niepełnosprawnością.

a) działania LCW nakierowano na:

- pracę na rzecz instytucji pomocowych oraz współpracę z instytucjami publicznymi i stowarzyszeniami,
- świadczenie pomocy osobom z niepełnosprawnością,
- współpracę z rodzicami i wychowawcami na rzecz dzieci zaniedbanych edukacyjnie,
- organizowanie form wsparcia i poradnictwa dla rodzin dotkniętych problemem uzależnień,
- organizowanie działalności sportowej i kulturalno-oświatowej dla dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych, itp.

- b) w bazie danych LCW na dzień 31 grudnia 2023 r. zarejestrowanych było 148 wolontariuszy,
- c) w roku 2023 Lokalne Centrum Wolontariatu pełniło rolę inicjatora, organizatora lub koordynatora działań opisanych szczegółowo w tabeli.

Lp.	Grupa działań	Rodzaj działań	Liczba uczest.
1.	SZKOLENIO-WA.	1. Przeprowadzono szkolenia i kursy podnoszące uprawnienia wolontariuszy, w tym: • Spotkania informacyjno-promocyjne w Klubie Wolontariusza (8 spotkań), • Szkolenie „Wolontariat w pierwszych krokach” (5 szkoleń), • Szkolenie „Starszy Brat Starsza Siostra” (2 szkolenia), • Szkolenie z psychologiem dla uczestników programu „Starszy Brat Starsza Siostra” (1 szkolenie), • Szkolenie dla wolontariuszy z zakresu pracy z osobą starszą i z niepełnosprawnością (1 szkolenie).	218 93 30 12 11
2.	KOORDY-NACYJNA.	1. Koordynowano pracę wolontariuszy w następujących programach: • Program „Korpus Wsparcia Seniorów”: - Moduł I - Moduł II • „Pomoc dla kościańskiego seniora”, • „Pogotowie Szkolne” (pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji i nauce), • „Starszy Brat Starsza Siostra” • „Wnuczka Babcia Wnuczek Dziadek” • Wolontariat w przedszkolu 2. Uczestniczono w 13 akcjach społecznych, wspierając instytucje oraz organizacje pozarządowe z terenu Kościana. 3. Pomagano osobom prywatnym w trudnych sytuacjach życiowych.	98 s/ 22 w 26 3 s/ 6 w 19 12 par 5 par 1 204 4
3.	ORGANIZA-CYJNA.	1. Realizowano cotygodniowe spotkania w ramach programu profilaktycznego „Profilaktyczne Zajęcia Tematyczne” – sekcje tematyczne (muzyczna, taneczna, plastyczna, kulinarna) w Klubie Wolontariusza. 2. Zorganizowano: • wyjazdy kulturalno-edukacyjno-przyrodnicze dzieci z rodzin objętych wsparciem Centrum Wolontariatu (15 razy), • program profilaktyczny „Bezpieczne Wakacje” - zajęcia letnie, • program profilaktyczny „Bezpieczne Wakacje” - zajęcia zimowe, • kampania społeczna „Wolontariusze... z sercem w	45 128 51 62 29

		koszyczku”	
		• kampanię „Wolontariusze z wesołą kolędą” polegającej na tworzeniu ozdób dla osób starszych, chorych z oddziału paliatywnego.	29
		3. Realizowano:	
		• projekt partnerski "Czarodziejska Zabawa Andrzejkowa" przy wsparciu Stowarzyszenia "Człowiek dla Człowieka" w ramach którego zorganizowano balik andrzejkowy. Grant na organizację inicjatywy pozyskany został z Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018 – 2023,	30
		• projekt partnerski „Mikołajki jak z bajki” przy wsparciu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, w ramach którego zorganizowano spotkanie świąteczne dla dzieci korzystających z wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie. Inicjatywę sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030;	20 dzieci 5 wolontariuszy
		• projekt partnerski „Animacyjny Zakątek Wolontariacki” przy wsparciu Stowarzyszenia „Człowiek dla Człowieka” oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, w ramach którego zakupiono sprzęt animacyjny, który jest wykorzystywany podczas zajęć dla dzieci i młodzieży organizowanych przez Lokalne Centrum Wolontariatu. Projekt sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018-2030;	20
		• projekt partnerski „Błyskotliwe Senioralia” przy wsparciu Stowarzyszenia „Człowiek dla Człowieka” i Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie. Inicjatywa miała na celu: możliwość utrzymania sprawności psychicznej seniorów, polepszenie samopoczucia, zmniejszenie poczucia izolacji, pustki społecznej, zwiększenie pewności siebie i zadowolenia z jakości życia, odzyskanie wiary w siebie, wzmocnienie chęci do życia, rozwój nowych zainteresowań wśród uczestników, stymulację procesów wyobraźni i twórczego działania. Projekt sfinansowano	25

		przez NIW CRSO ze środków Programu NOWEFIO na lata 2021-2030. W ramach projektu zorganizowano: – promocję i rekrutację do projektu, – spotkanie integracyjne, – „Jesteś kimś więcej niż myślisz – sztuka bycia seniorem”, – warsztaty jubilerskie, – warsztaty wokalne, – warsztaty poetyckie, – uroczyste spotkanie z okazji „Dnia Seniora”; • projekt partnerski „Poznaj sąsiada swego i potencjał jego” przy wsparciu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie. Inicjatywa miała na celu zwiększenie zaangażowania mieszkańców osiedla socjalnego przy ul. Gostyńskiej w Kościanie w rozwiązanie problemu jakim jest brak czystości na klatkach schodowych w bloku socjalnym oraz na wspólnym podwórku. Projekt dofinansowano z Funduszu Inicjatyw Społecznych w ramach „Wielkopolskiej Wiary”. W ramach projektu zrealizowano: – działania rewitalizacyjne na terenie osiedla socjalnego, które obejmowały m.in. postawienie ogrodzenia dookoła placu zabaw, posadzenie kwiatów na rabatce, zbiecie drewnianego stołu na terenie placu zabaw, – spotkanie z wolontariuszką dotyczące segregacji śmieci, – spotkanie z pielęgniarką dotyczące higieny osobistej, – konkurs czystości na klatkach schodowych w blokach socjalnych, – festyn rodzinny w związku z zakończeniem działań projektowych. • projekt partnerski „W zdrowym Ciele Zdrowy Duch” zainicjowany przez Stowarzyszenie „Człowiek dla Człowieka” przy wsparciu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, którego celem było wsparcie młodzieży w podejmowaniu różnorodnych aktywności ukazujący prawidłowy, zdrowy styl życia. Projekt dofinansowany jest ze środków Powiatu Kościańskiego oraz z Urzędu Miasta w Kościanie. W ramach projektu zorganizowano: – promocję i rekrutację do projektu, – warsztaty integracyjne, – warsztaty gimnastyczne z elementami jogi,	50
			12

		– warsztaty z dietetykiem, – warsztaty z psychologiem, – konkurs profilaktyczny, – warsztaty kulinarne, – wyjazd do wrotkarni w Poznaniu – spotkanie podsumowujące oraz przedstawienie wyników konkursu.	
--	--	---	--

LCW realizowało akcję pomocową dla seniorów powyżej 65 roku życia w okresie zagrożenia epidemicznego COVID-19 pn. „Korpus Wsparcia Seniorów”.

Prowadzone w 2023 r. formy aktywizacji społecznej wpisywały się w założenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016 - 2025” i bezpośrednio przyczyniały się do realizacji zadań z zakresu wspierania rodzin w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu i aktywizacji osób starszych.

Działania Klubu Integracji Społecznej i Lokalnego Centrum Wolontariatu, nakierowane na zapobieganie lub łagodzenie negatywnych skutków problemu alkoholowego w rodzinach (zajęcia edukacyjne o charakterze profilaktycznym i kulturalno-sportowym, grupy wsparcia, międzypokoleniowe wycieczki edukacyjne, warsztaty terapeutyczne itp.). Finansowano je z środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i wpływów z opłat stanowiących dochód gminy przeznaczonych na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu (potocznie „małpki”). **Kwota wydatków poniesionych na realizację zadań KIS oraz LCW wynosiła 127.966,46 zł.**

3. Przeciwdziałanie zjawisku bezdomności.

- 1) w stosunku do osób bezdomnych, mieszkańców miasta Kościana, realizowano „Program wychodzenia z bezdomności”, w ramach którego:
 - a) udzielono schronienia oraz zapewniono odzież i posiłki,
 - b) wdrożono pomoc terapeutyczną,
- 2) kontynuowano działania nakierowane na ograniczanie negatywnych skutków wykluczenia społecznego związanego z bezdomnością poprzez:
 - a) zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego,
 - b) wspieranie w radzeniu sobie z problemem marginalizacji i wykluczenia społecznego,
 - c) współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie przywracania prawidłowych funkcji społecznych osób bezdomnych,
 - d) aktywizację zawodową osób bezdomnych,
 - e) w ramach zintegrowanego systemu usług socjalnych, świadczonych przez Ośrodek na rzecz osób bezdomnych w roku 2023 udzielano pomocy w następujących formach:

Lp.	Rodzaj pomocy	Liczba osób		Dynamikaw %
		2022	2023	
1	2	3	4	5(4:3)
1.	Udzielenie i zapewnianie schronienia, odzieży, posiłku, opału, bonów, leków.	20	24	120,0
2.	Pomoc psychologiczno-terapeutyczna.	1	0	0
3.	Pomoc w leczeniu uzależnień.	3	1	33,33

4.	Pomoc prawna.	1	2	200,0
5.	Wspieranie różnych form zatrudnienia, w tym socjalnego, prac społecznie użytecznych.	4	0	0
6.	Aktywizacja na rynku pracy.	1	1	100,0
7.	Pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzin, odbudowywaniu więzi i powrót do rodziny.	3	1	33,33
8.	Działania informacyjne (wydawanie informatorów o możliwości uzyskania pomocy, jej rodzaju oraz adresach placówek)	7	8	114,29
9.	Pomoc w wyrabianiu lub odtwarzaniu dokumentów osobistych.	1	1	100,00
10.	Pomoc finansowa.	15	8	53,33
11.	Motywowanie w kierunku usamodzielnienia mieszkaniowego	-	12	0

- 3) realizując zapisy art. 48 a ustawy o pomocy społecznej oraz wytyczne Ministerstwa Rodziny, Polityki i Polityki Społecznej w zakresie pomocy osobom bezdomnym w dniu 30 stycznia 2018 r. podpisano porozumienie w sprawie powierzenia Miastu Leszno zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, polegającego na objęciu osób bezdomnych z terenu Gminy Miejskiej Kościan usługami świadczonymi przez schronisko prowadzone przez miasto Leszno.

W ramach realizacji powyższego zadania:

- a) zapewniono i zarezerwowano miejsce całodobowego pobytu dla dwóch osób,
- b) ponoszono odpłatność z tytułu:
 - gotowości za jedno miejsce 28,00 zł za dobę, tj. 20.4400,00 zł za rok,
 - pobyt za jedno miejsce 62,00 zł za dobę tj. 11.370,00 zł za rok,
 - ogółem 31.810,00 zł za rok.

Do schroniska skierowano 8 osób.

- 4) podpisano umowę ze Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu „Judym” o świadczenie schronienia dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi w schronisku „Katarzynka” w Synogaci. Okresowo w schronisku umieszczono 4 osoby, ponosząc opłatę w wysokości: 48,00 zł za dobę na osobę, 75,00 zł za dobę na osobę wymagającą usług opiekuńczych. Wydatki z tego tytułu w 2023 r. wyniosły **48.942,00 zł**.
- 5) szczególną uwagę i wsparciem objęto osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone bezdomnością w okresie zimowym.
- 6) Podpisano umowę z Domem Samotnej Matki im. Św. Faustyny w Kiekrzu Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, ul. Kierska 10, 62-090 Kiekrz o świadczenie schronienia dla osób bezdomnych (MATKI Z DZIECKIEM). Okresowo w Domu umieszczono 2 osoby ponosząc opłatę w wysokości **40,00 zł** za dobę na osobę. Wydatki z tego tytułu w 2023 r. wyniosły **2.560,00 zł**.
- 7) Schronisko Dla Osób Bezdomnych w Lesznie, ul. Towarowa 10, 64-100 Leszno – 1 osoba. Wydatki z tego tytułu w 2023 r. wyniosły 434,00 zł.

4. Łagodzenie skutków zima; Program „Akcja zima”.

- 1) w miesiącach listopadzie i grudniu 2023 r. pracownicy socjalni OPS przeprowadzili monitoring w rejonach objętych pracą socjalną ustalając:
 - a) liczbę osób bezdomnych w mieście Kościanie, w tym osoby, dla których należało przygotować w sezonie zimowym miejsca noclegowe. Stwierdzono, że na terenie miasta przebywało 16 osób w kryzysie bezdomności. Zapewnienie schronienia w okresie zimowym, tj. skierowania do schroniska wymagało 12 osób,
 - b) liczbę bezdomnych, którzy sami zapewniają sobie noclegi, jednakże wymagają wsparcia instytucjonalnego (zakup opału, wyposażenie w ciepłą odzież, posiłki, itp.).
W tej grupie znalazło się 19 osób,
- 2) odbyło się spotkanie w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie przedstawicieli służb działających na terenie miasta Kościana, tj. Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, Urzędu Miasta Kościana, SP ZOZ w Kościanie, WCN w Kościanie w celu uzgodnienia sposobu przekazywania informacji o sytuacji i potrzebach osób bezdomnych w okresie zimowym,
- 3) ściśle współpracowano ze Strażą Miejską i Komendą Powiatową Policji w Kościanie w zakresie:
 - a) monitorowania miejsc ewentualnego przebywania osób bezdomnych i zapobiegania zagrożeniu zdrowia i życia, wynikającego z niskich temperatur,
 - b) wymiany informacji i szybkiego reagowania na potrzeby mieszkańców związane z niskimi temperaturami,
- 4) w 2023 r. rozpatrywano wnioski mieszkańców o pomoc materialną w związku z trudnymi warunkami zimowymi. W tym okresie udzielono mieszkańcom następującej pomocy:
 - przyznano i wypłacono zasiłki celowe na zakup opału 81 rodzinom na kwotę 72.795,34 zł (średnio po 899,00 zł),
 - wydano ciepłą odzież i obuwie 9 osobom w kryzysie bezdomności,
 - 53 osoby miesięcznie korzystały przynajmniej z jednego gorącego posiłku.

W celu usprawnienia realizacji planu wspierania osób w kryzysie bezdomności, współpracy z organizacjami działającymi na rzecz tej grupy osób, a także diagnozowania miejsc przebywania osób nie posiadających miejsca zamieszkania przeorganizowano pracę Działu Pomocy Środowiskowej. Wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności realizuje 1 pracownik socjalny.

5. Pozyskiwanie i dystrybucja darów.

W OPS prowadzono wielokierunkowe działania, zmierzające do pozyskiwania odzieży, artykułów pierwszej potrzeby oraz innych środków niezbędnych klientom do życia. W ramach tych działań współpracowano ze stowarzyszeniami, osobami fizycznymi. W efekcie, podopieczni znajdujący się w szczególnie trudnych warunkach materialnych i życiowych otrzymywali pomoc rzeczową, która łagodziła skutki trudnych warunków mieszkaniowych i ubóstwa. Przyjęto odzież, bieliznę, obuwie, meble, itp.

W 2023 r. z pomocy rzeczowej, organizowanej z pozyskiwanych darów, skorzystało 38 rodzin. Pomocy w tej formie udzielano 53 razy.

6. Realizacja zadań wynikających z programu „Czyste powietrze”.

Obsługę programu „Czyste powietrze” powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kościanie, na podstawie Zarządzenia nr 310/20 Burmistrza Miasta Kościana z dnia 27 października 2020 r. w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach wyliczenia przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego i wydawania w tych sprawach zaświadczeń.

Program przewiduje dopłaty do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych, a tym samym ograniczanie negatywnych skutków smogu. Zadanie realizowano w Dziale Zabezpieczenia Społecznego. Przyjmowano wnioski, ustalano wysokość dochodu i wydawano zaświadczenia. W 2023 r. wydano 74 zaświadczenia, tj. o 54 więcej w stosunku do roku 2022.

7. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami wynikającymi ze wzrostu cen energii, gazu i innych źródeł ogrzewania.

1) DODATEK WĘGLOWY

Dodatek węglowy został wprowadzony ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. 2023 r., poz. 141 ze zm.). Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie zadanie dotyczące dodatku węglowego zaczął realizować od 17.08.2022 r.

Dodatek węglowy to jednorazowe świadczenie w wysokości 3 tys. zł, które przysługuje gospodarstwu domowemu, w którym główne źródło ogrzewania zasilane jest węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającym co najmniej 85 proc. węgla kamiennego.

W 2023 roku wypłacono 23 świadczenia na kwotę 69.000,00 zł (w 2022 roku: 2150 świadczeń na kwotę 6.450.000,00 zł.)

Wywiadów środowiskowych przeprowadzono 7.

2) DODATEK ELEKTRYCZNY

Dodatek elektryczny został wprowadzony ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 269 ze zm.). Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie zadanie dotyczące dodatku elektrycznego zaczął realizować od 02.11.2022 r.

Dodatek elektryczny przysługuje odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym, w przypadku, gdy główne źródło ogrzewania jest zasilane energią elektryczną.

W roku 2023 wypłacono 47 świadczeń na kwotę 55.500,00 zł. Przeprowadzono 8 wywiadów środowiskowych.

3) DODATEK GAZOWY

Dodatek gazowy został wprowadzony ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. z 2022 r., poz. 2687 ze zm.).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie zadanie dotyczące dodatku gazowego zaczął realizować od 02.01.2022 r.

Dodatek gazowy przysługuje gospodarstwom domowym, w których głównym źródłem ogrzewania są urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi.

Wyplacono 141 świadczeń na kwotę 22.676,84 zł.

IX. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW.

1. Kontynuacja projektu pn. „Kościańskie Pudełko Życia” opracowanego w Klubie Integracji Społecznej, w ramach poszukiwania nowych form wspierania mieszkańców miasta Kościana w sytuacjach kryzysowych.

- 1) **cel projektu:** zapewnienie osobom starszym, samotnym, schorowanym oraz niepełnosprawnym właściwej opieki oraz wsparcia w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia,
- 2) **uczestnicy projektu:** mieszkańcy miasta Kościana,
- 3) **działania:** prowadzenie kampanii informacyjnej o sposobie korzystania z „Pudełka życia”, wydawanie karty zdrowia i „Pudełek życia”; pudełko życia to opatrzone specjalną naklejką opakowanie, wyposażone w kartę informacyjną, zawierającą najważniejsze dane dotyczące sytuacji zdrowotnej oraz inne ważne informacje kluczowe dla sprawnego przeprowadzenia akcji ratunkowej w przypadku braku kontaktu z osobą ratowaną,
- 4) **rezultaty:** wydano 15 pudełek życia, podnosząc poczucie bezpieczeństwa osób starszych, samotnych i chorych,
- 5) **termin realizacji projektu:** od 20 listopada 2017 r. - nadal,
- 6) **budżet projektu:** wykorzystywano zasoby sfinansowane w latach poprzednich.

2. Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023.

I. Moduł I

- a) **cel programu:** . Zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie danej gminy,
- b) **forma pomocy:** angażowanie wolontariuszy do świadczenia codziennej pomocy osobom potrzebującym wsparcia,
- c) **termin realizacji:** rok 2023,
- d) w ramach Programu z pomocy skorzystało 8 seniorów, przy zaangażowaniu 22 wolontariuszy, którzy 106 razy świadczyli pomoc seniorom,
- e) **wartość Programu: 9 640,01 zł.**

II. Moduł II

- a) **cel programu:** Zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznanych potrzeb na terenie danej gminy,
- b) **forma pomocy:** Poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”,
- c) **termin realizacji:** rok 2023,
- d) w ramach Programu z pomocy jednocześnie skorzystało 23 seniorów (wsparciem objętych zostało 26 seniorów),
- e) **wartość Programu: 12 589,37 zł.**

3. Program pn. „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023.

1) cel programu: wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi,

2) adresaci programu: członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad dziećmi i osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

3) forma i wymiar pomocy: Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem dla siebie, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługa wytchnieniowa może służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków.

Usługa w formie opieki wytchnieniowej realizowana była w dwóch formach:

- w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej w wymiarze 230 godz. na jednego uczestnika,
- w ramach pobytu całodobowego w domu pomocy społecznej, w wymiarze 12 dni dla jednego uczestnika ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 11 dni dla uczestnika ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- z usługi w formie pobytu dziennego skorzystało 14 osób i wypracowano łącznie 2691 godz.,
- z usługi w formie pobytu całodobowego w Domu Pomocy Społecznej w Jarogniewicach, skorzystały 3 osoby dorosłe, w tym jedna osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 2 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną. Łącznie wykorzystano 32 dni.

4) termin realizacji: od 20 kwietnia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

5) wartość programu w kwocie:

- pobyt dzienny: 104.777,69 zł,
- pobyt całodobowy: 21.204,15 zł.

Program w całości finansowany z Funduszu Solidarnościowego.

4. Program „Opieka 75 +” – Edycja 2023.

1) cel programu: celem dotacji jest wsparcie samorządów w poprawie dostępności do usług dla osób w wieku 75 lat i więcej,

2) adresaci programu: osoby w wieku 75 lat i więcej, które zgodnie z zaleceniami lekarskimi wymagają opieki innych osób, a nie zawsze rodzina ma możliwość zorganizowania takiej opieki,

3) forma i wymiar pomocy:

- dofinansowanie do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu w 2022 roku i były one kontynuowane w 2023 roku,

- dofinansowanie do usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym w roku 2022 te usługi nie były świadczone (osoby nowe),
- dofinansowanie do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

W ramach usług opiekuńczych udzielono pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i wykonywano czynności pielęgnacyjno - higieniczne dla 29 osób, realizując 9.109 godz.

4) termin realizacji: od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

5) finansowanie programu:

- wkład własny Gminy: 190.004,50 zł,
- środki z budżetu państwa: 135.702,60 zł,
- wartość programu ogółem: 325.707,10 zł.

5. *Pogram „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”- Edycja 2023.*

1) cel programu: wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym.

2) adresaci programu:

- dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz
- osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie:
 - a) o znacznym stopniu niepełnosprawności albo
 - b) o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo
 - c) traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w lit. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

3) forma i wymiar pomocy: usługi asystencji osobistej polegają w szczególności na pomocy asystenta w:

- wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego;
- wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca;
- załatwianiu przez uczestnika spraw urzędowych;
- korzystaniu przez uczestnika z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galeria sztuki, wystawa);
- zaprowadzaniu i odebraniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej.

Grupą docelową były 3 osoby niepełnosprawne, w tym 2 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną i 1 osoba ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Wymiar godzin usług asystencji osobistej dla jednej osoby niepełnosprawnej z niepełnosprawnością sprzężoną wynosił 536 godz., dla osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności 500 godz.

Faktycznie z tej formy pomocy skorzystała 1 osoba dorosła niepełnosprawna z niepełnosprawnością sprzężoną i wykorzystała przysługujący jej limit godzin usług tj. 536 godz.

4) termin realizacji: od 19 maja 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

5) wartość programu w kwocie: 18.193,74 zł.

Program w całości finansowany z Funduszu Solidarnościowego.

X. REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z POMOCĄ OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie realizował również zadania dotyczące wsparcia mieszkańców Ukrainy, którzy w wyniku działań wojennych zmuszeni byli opuścić swój kraj. Pomoc ta realizowana była w następujących formach:

- a) zapewnienie zakwaterowania, całodziennego wyżywienia zbiorowego, podjęcia innych działań niezbędnych do realizacji pomocy („70 tka”),
- b) zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przez podmioty i osoby fizyczne („40 tka”),
- c) przyznanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- d) przyznanie jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł. dla każdego obywatela Ukrainy z przeznaczeniem na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe,
- e) przyznanie pomocy materialnej dla uczniów (stypendia i zasiłki szkolne),
- f) przyznawanie świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, opłacanie składki zdrowotnej osobom uprawnionym do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

Poniżej tabela przedstawiająca zestawienie ilościowe i kosztowe opisanych form pomocy:

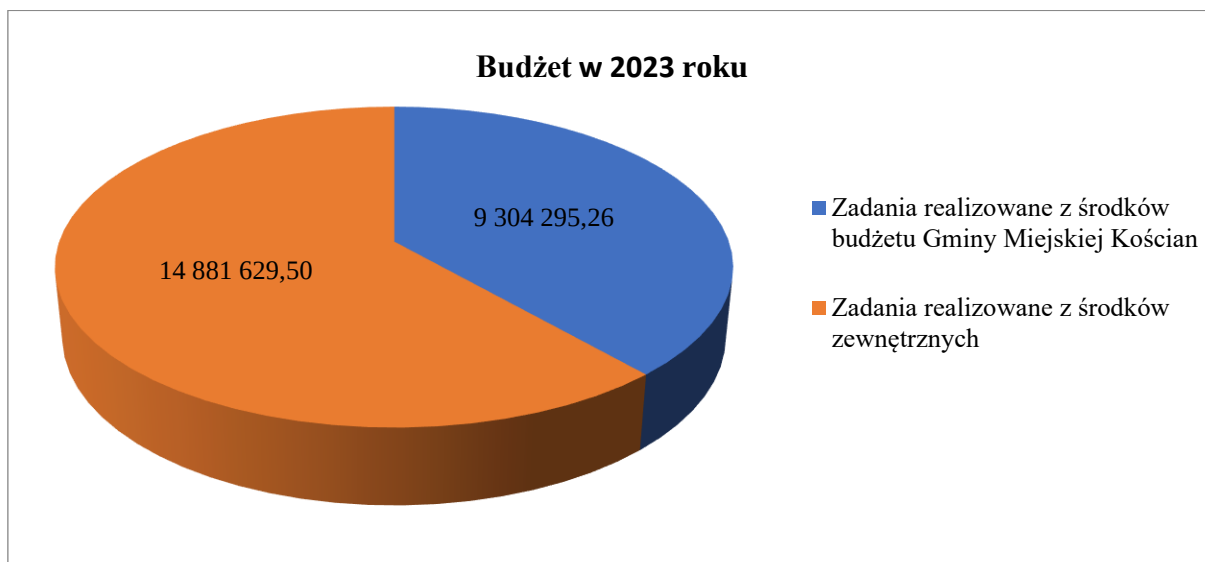
L.p.	Jednorazowe świadczenie pieniężne	Świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy	Liczba przeprowadzonych przez pracowników socjalnych kontroli	Zakwaterowanie i zapewnienie całodziennego wyżywienia zbiorowego oraz podjęcia innych działań niezbędnych do realizacji pomocy	Pomoc w zakresie dożywiania dzieci	Pomoc materialna dla uczniów	Świadczenia rodzinne	Składka zdrowotna od świadczenia pielęgnacyjnego
Liczba świadczeń lub kontroli	38 wniosków	322 wniosków	283	9 osób	7 (5 uczniów + 2 dzieci przedszkolnych)	5 dzieci (30 świadczeń)	536 (26 rodzin)	3 (1 osoba)
Wartość wypłaconych wydatków	16.500,00 Koszty: 330,00 zł Razem: 16.830,00 zł	756.920,00 Koszty: 9.968,00 zł Razem: 766.888,00 zł	nie dotyczy	129.896,35 zł	869,50 zł	2 193,18 zł	172.021,22 zł	663,66 zł

**XI. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W KOŚCIANIE WEDŁUG ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.**

Wykaz zadań	Kwota świadczeń	Kwota kosztów obsługi	Pozostałe	ogółem
Zadania własne	2 887 962,06	0,00	6 476 933,20	9 304 295,26
Pomoc społeczna	947 431,65	0,00	5 609 927,00	6 557 358,65
w tym:				
-Domy Pomocy Społecznej	804 086,28	0,00	0,00	804 086,28
-Ubezpieczenia Zdrowotne od zas. stałych	0,00	0,00	64,71	64,71
- Zasiłki okresowe i celowe (w tym także zasiłki specjalne celowe,schronienia,interwencja kryzysowa)	142 626,37	0,00	0,00	142 626,37
- Zasiłki stałe	719,00	0,00	0,00	719,00
- Usługi specjalistyczne	0,00	0,00	0,00	0,00
-Usługi opiekuńcze + Opieka 75+	0,00	0,00	916 028,50	916 028,50
- OPS	0,00	0,00	4 645 064,25	4 645 064,25
- Zespół Doradztwa Rodzinnego	0,00	0,00	48 769,54	48 769,54
Pieczna zastępcza	270 741,28	0,00	0,00	270 741,28
Stypendia	7 671,97	0,00	0,00	7 671,97
Dodatki mieszkaniowe	1 534 403,15	0,00	0,00	1 534 403,15
Dożywianie	127 714,01	0,00	0,00	127 714,01
Asystent Rodziny	0,00	0,00	126 997,54	126 997,54
Zespół Interdyscyplinarny	0,00	0,00	86 468,29	86 468,29
Świetlica Socjoterapeutyczna	0,00	0,00	402 372,30	402 372,30
Pozostała działalność	0,00	0,00	237 241,93	176 641,93
w tym:				
Klub Integracji Społecznej	0,00	0,00	58 966,46	58 966,46
Prace społecznie użyteczne	0,00	0,00	81 893,60	21 893,60
Kościński Telefon Zaufania	0,00	0,00	22 936,00	22 336,00
Lokalne Centrum Wolontariatu	0,00	0,00	69 000,00	69 000,00
Program "Korpus Wsparcia Seniora"	0,00	0,00	4 445,87	4 445,87
Projekt "Warsztat Kariery"	0,00	0,00	13 926,14	13 926,14
Środki finansowe z Funduszu Pracy	0,00	0,00	20 564,82	20 564,82
Program "Asystent Rodziny"	0,00	0,00	20 564,82	20 564,82
Środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego	0,00	2 826,97	141 348,61	144 175,58
Program "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej"	0,00	356,74	17 837,00	18 193,74
Program "Opieka Wytchnieniowa"	0,00	2 470,23	123 511,61	125 981,84

Fundusz Pomocy	963 106,51	14 733,30	130 560,01	1 108 399,82
Posilek	869,50	0,00	0,00	869,50
Świadczenie jednorazowe 300,00 zł	16 500,00	330,00	0,00	16 830,00
Zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy 40,00 zł	756 920,00	9 968,00	0,00	766 888,00
Bezpłatna pomoc psychologiczna	0,00	0,00	0,00	0,00
Zakwaterowanie i wyżywienie zbiorowe 70,00 zł	0,00	0,00	129 896,35	129 896,35
Stypendia	2 193,18	0,00	0,00	2 193,18
Świadczenia rodzinne	186 623,83	4 435,30	0,00	191 059,13
Ubezpieczenia zdrowotne od świadczeń rodzinnych	0,00	0,00	663,66	663,66
Fundusz Przeciwdziałania COVID-19	147 176,84	2 943,54	0,00	150 120,38
Program Korpus Wsparcia Seniorów	0,00	0,00	0,00	0,00
Dodatek węglowy	69 000,00	1 380,00	0,00	70 380,00
Dodatek gazowy	22 676,84	453,54	0,00	23 130,38
Dodatek elektryczny	55 500,00	1 110,00	0,00	56 610,00
Dodatek dla gospodarstw domowych korzystających z niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw	0,00	0,00	0,00	0,00
Zadania zlecone + wuw własne	12 377 541,56	341 552,01	735 143,79	13 454 237,36
Pomoc społeczna	560 156,36	87,00	452 458,36	1 012 701,72
w tym:				
-Ubezpieczenia Zdrowotne od zas. stałych	0,00	0,00	39 567,44	39 567,44
- Zasiłki okresowe	120 000,00	0,00	0,00	120 000,00
- Zasiłki stałe	434 356,36	0,00	0,00	434 356,36
- OPS/opiekun prawny	5 800,00	87,00	0,00	5 887,00
- OPS	0,00	0,00	255 755,44	255 755,44
- Usługi specjalistyczne + Opieka 75+	0,00	0,00	157 135,48	157 135,48
- Usługi opiekuńcze zwykłe	0,00	0,00	0,00	0,00
Dożywianie	510 856,05	0,00	0,00	510 856,05
Dodatki energetyczne	0,00	0,00	0,00	0,00
Stypendia	10 847,86	0,00	0,00	10 847,86
Świadczenie wychowawcze	20 636,18	2 000,00	0,00	22 636,18
Świadczenia rodzinne	10 525 007,75	313 644,89	0,00	10 838 652,64
Fundusz alimentacyjny	750 037,36	22 501,12	0,00	772 538,48
Dodatek osłonowy	0,00	0,00	0,00	0,00
Program "Korpus Wsparcia Seniora"	0,00	0,00	17 783,51	17 783,51
Karta Dużej Rodziny	0,00	3 319,00	0,00	3 319,00

Ubezpieczenia zdrowotne od świadczeń rodzinnych	0,00	0,00	264 901,92	264 901,92
Środki finansowe z UE	0,00	0,00	4 131,54	4 131,54
Projekt "Warsztat Kariery"	0,00	0,00	4 131,54	4 131,54

XII. REALIZACJA CELÓW „STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE MIEJSKIEJ KOŚCIAN NA LATA 2016-2025” ORAZ ZADAŃ PREZENTOWANYCH W RAMACH POTRZEB POMOCY SPOŁECZNEJ.

Realizowano założenia określone w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”, w szczególności cele strategiczne, należące do kompetencji Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, w tym:

1) „Wspieranie, wzmacnianie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie”

Opis działań, podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w rozdziale V sprawozdania pn. „Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny” (str. 15– 20), w rozdziale VII sprawozdania pn. „ Realizacja »Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2022-2024«” (str.25-31),

2) „Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób starszych”,

Opis działań podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w rozdziale IV.7. Sprawozdania pn. „Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych” (str.13-15), w rozdziale VIII.2. sprawozdania pn. „Realizacja innych zadań polityki społecznej” (str. 31-43),

3) „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej”.

Opis działań podejmowanych w tym zakresie zamieszczono w „Sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie za

2023 r. oraz z realizacji „Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2016-2025”.

XIII. PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

Na podstawie stałego monitoringu, prowadzonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie oraz w oparciu o „Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2022 r.” zdiagnozowano najważniejsze potrzeby mieszkańców Kościana w zakresie pomocy społecznej. Bieżąca diagnoza stanowi potwierdzenie celów i kierunków działania, przyjętych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2016-2025” i dotyczy kilku obszarów, związanych z kształtowaniem polityki społecznej w mieście. Zidentyfikowane potrzeby w strategicznych obszarach pomocy społecznej to:

1. Wspieranie, wzmacnianie rodzin oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinie, w tym:

1) promowanie wartości rodziny oraz jej wzmacnianie poprzez:

- a) upowszechnianie programów edukacyjnych zorientowanych na zdobywanie umiejętności potrzebnych do pełnienia ról w rodzinie,
- b) upowszechnianie programów międzypokoleniowych, zwłaszcza włączających osoby starsze w życie rodziny i lokalnej społeczności, a także wpływających na utrzymywanie więzi między seniorami wymagającymi wsparcia a ich młodszymi członkami rodzin,
- c) pracę asystentów rodziny - zauważalna jest konieczność zwiększenia liczby asystentów rodziny z 2 do 3 etatów,
- d) rodziny wspierające,

2) zapobieganie uzależnieniom członków rodzin, profilaktyka w zakresie uzależnień poprzez:

- a) zwiększenie dostępności do specjalistów do spraw uzależnień, organizowanie spotkań ze specjalistami w szkołach, klubach osiedlowych itp.,
- b) edukacja nauczycieli i wychowawców oraz szkolenia pracowników samorządowych na temat istoty i rozwoju uzależnień,

3) przeciwdziałanie zjawisku przemocy poprzez:

- a) działania programu psychologiczno-terapeutycznego dla sprawców przemocy,
- b) podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn, mechanizmów i skutków przemocy w rodzinie,
- c) podnoszenie specjalistycznej wiedzy nauczycieli, pracowników służby zdrowia, służb mundurowych w zakresie wczesnego wykrywania przemocy w rodzinie,
- d) udostępnienie mieszkań osobom dotkniętym przemocą,

4) aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, głównie kobiet poprzez:

- a) promowanie elastycznych form zatrudnienia, umożliwiających pogodzenie pracy zawodowej z funkcjami opiekuńczymi w rodzinie,
- b) działania na rzecz uzupełnienia kwalifikacji i nabycia umiejętności aktywnego poszukiwania zatrudnienia przy wykorzystaniu platform internetowych,
- c) realizacja Programu Aktywizacji i Integracji,

2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu oraz aktywizacja osób starszych, w tym:

- 1) zwiększenie dostępności opieki medycznej i społecznej dla osób starszych poprzez:**
 - a) rozwijanie bazy wolontariatu dla osób starszych,
 - b) utworzenie grupy wsparcia dla opiekunów osób starszych i niesamodzielnych,
 - c) prowadzenie działań na rzecz zwiększenia dostępności do lekarzy geriatrów,
 - d) rozważanie możliwości utworzenia mieszkania wspieranego,
- 2) tworzenie warunków do aktywności społecznej i zawodowej osób starszych poprzez:**
 - a) wprowadzenie lokalnej „Karty Seniora” lub przystąpienie do Ogólnopolskiej Karty Seniora uprawniającej do różnego rodzaju zniżek,
 - b) pogłębianie wspólnych inicjatyw z instytucjami i organizacjami pozarządowymi dla realizacji celów społecznych, inicjowanie wspólnych wydarzeń,
 - c) prowadzenie działań włączających seniorów w pracę wolontarystyczną.

3. Aktywizacja osób dotkniętych niepełnosprawnością, przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, w tym:

- 1) aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnością poprzez:**
 - a) informowanie pracodawców i osób z niepełnosprawnością o możliwościach dofinansowania szkoleń ze środków PFRON,
 - b) działania zmierzające do utworzenia na terenie Kościana zakładów pracy chronionej, spółdzielni socjalnych,
- 2) poprawa warunków życia osób z niepełnosprawnością poprzez:**
 - organizowanie warsztatowych form terapii zajęciowej, dostosowanych do zdiagnozowanych potrzeb,
 - utworzenie systemu informowania o formach pomocy i inicjatywach społecznych,
 - włączanie osób z niepełnosprawnością w organizowanie lokalnych inicjatyw okolicznościowych,
- 3) realizacja polityki wsparcia osób bezdomnych poprzez:**
 - kontynuowanie porozumienia w sprawie objęcia osób bezdomnych usługami świadczonymi przez schronisko w Lesznie,
 - zorganizowanie ogrzewalni w okresie zimowym dla osób odmawiających umieszczenia w schronisku.

Potrzeby miasta Kościana w zakresie pomocy społecznej określone zostały w dokumencie pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej”, opartym na analizie lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena, zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przedłożona została Radzie Miejskiej Kościana przez Burmistrza Miasta Kościana do dnia 30 kwietnia 2024 r. i stanowi podstawę do planowania budżetu na rok następny.